

§ 62

Mål- och resursplan för 2025-2027

SOC 2023/234

Beslut

Socialnämnden överlämnar förslag till Mål- och resursplan 2025-2027 till kommunstyrelsen med följande förslag:

1. Att inleda genomlysning/utredning av vad som ytterligare kan göras för att vända den negativa utvecklingen av antalet orosanmälningar och placeringar för att på så sätt minska kostnaderna för placeringar barn och unga inom IFO.
2. Att fortsätta samarbetet med AME och andra parter för att minska kostnaderna för försörjningsstöd inom IFO.
3. Att dels samlokalisera två eller tre verksamheter inom daglig verksamhet LSS för att effektivisera lokalytor och personalbemanning, dels att stärka metodiken gällande stegvis förflyttning genom att se över om fler externa platser på företag kan utformas.
4. Att fortsatt pausa heltid som norm under år 2025.
5. Att fortsätta dialogen med regionen kring kostnadsansvaret för vård kopplat till trakeostomi/hemventilator.
6. Att se över vilka eventuella höjningar av avgifter som skulle kunna föreslås för att öka förvaltningens intäkter.

Paragrafen förklaras omedelbart justerad.

Bilagor

Bilaga 1: Mål och resursplan för socialnämnden 2025-2027

Bilaga 2: Förslag på åtgärder och konsekvensbeskrivningar MRP 2025-2027

Bilaga 3: Investeringsbudget 2025-2027

Bilaga 4: Komplettering till fastighetsinvesteringar inom socialnämnden 2025-2027, socialnämndens beslut 2024-03-21, § 58

Bilaga 5: Reservation inlämnad av Ida Hildingsson

Avstår från att delta i beslut

Göran Svensson (MBP), Henrik Josten (M), Gunnel Ymefors (M), Cecilia Prins (L), Anna Gustafsson (SD) och Tomas Eklind (SD) avstår från att delta i beslutet.

Reservationer, protokollsanteckningar

Henrik Josten (M), Gunnel Ymefors (M) och Cecilia Prins (L) begära att få lämna in en protokollsanteckning. Ordförande godkänner inte att anteckningen biläggs protokollet då ledamöterna som önskar lämna anteckningen har valt att inte delta i beslutet.

Ida Hildingsson (V) reserverar sig mot beslutet i enlighet med bilaga 5.

Sammanfattning av ärendet

Socialförvaltningen har presenterat resursbehov utifrån de förändringar som sker och har skett i verksamheten utifrån kommuninvånarnas behov inför 2025-2027 för socialnämnden, samt för kommunstyrelsens budgetberedning. Behoven inför 2025-2027 finns främst inom individ och familjeomsorgen, arbete sysselsättning och integration samt äldreomsorgen. Övriga verksamheter bedöms bedriva verksamheten inom anvisad budgetram 2025 genom omfördelningar och andra åtgärder.

Anvisad budgetram som kommunstyrelsen fattade beslut om 2024-02-28 och som socialnämnden har att förhålla sig till inför 2025 innebär en minskad budgetram jämfört med 2024. Efter beräkningar förvaltningen gjort inför 2025 är bedömningen att behovet överstiger anvisad budgetram med 57 200 tkr inför 2025.

Förvaltningschef med ledning gör bedömning att socialnämnden skulle behöva tillföras ytterligare budget för att klara verksamheten såsom den är uppbyggd idag.

Bilaga 4 innehåller socialnämndens beslut om komplettering till fastighetsinvesteringar 2025-2027 gällande om- och tillbyggnation av Snödroppsvägens gruppbostad som inte kom med i beslutet om fastighetsinvesteringar 2025-2027 i februari och som sedan skickades vidare till samhällsbyggnadsnämnden.

Beslutsunderlag

- Socialförvaltningens tjänsteskrivelse, daterad 2024-04-09
- Mål och resursplan för socialnämnden 2025-2027
- Förslag på åtgärder och konsekvensbeskrivningar MRP 2025-2027
- Investeringsbudget 2025-2027
- Sammanträdesprotokoll från FSG 2023-04-03 enligt § 19 MBL respektive 2023-04-11 enligt § 11 MBL
- Komplettering till fastighetsinvesteringar inom socialnämnden 2025-2027, socialnämndens beslut 2024-03-21, § 58

Socialnämndens behandling under sammanträdet

Förslag till beslut på sammanträdet

Ordförande föreslår att socialnämnden överlämnar förslag till Mål- och resursplan 2025-2027 till kommunstyrelsen med följande förslag:

2024-04-16

1. Att inleda genomlysning/utredning av vad som ytterligare kan göras för att vända den negativa utvecklingen av antalet orosanmälningar och placeringar för att på så sätt minska kostnaderna för placeringar barn och unga inom IFO.
2. Att fortsätta samarbetet med AME och andra parter för att minska kostnaderna för försörjningsstöd inom IFO.
3. Att dels samlokalisera två eller tre verksamheter inom daglig verksamhet LSS för att effektivisera lokalytor och personalbemanning, dels att stärka metodiken gällande stegvis förflyttning genom att se över om fler externa platser på företag kan utformas.
4. Att fortsatt pausa heltid som norm under år 2025.
5. Att fortsätta dialogen med regionen kring kostnadsansvaret för vård kopplat till trakeostomi/hemventilator.
6. Att se över vilka eventuella höjningar av avgifter som skulle kunna föreslås för att öka förvaltningens intäkter.

Paragrafen föreslås förklaras omedelbart justerad.

Ida Hildingsson (V) yrkar avslag på åtgärdsförslag punkt 3, avseende samlokaliseringen daglig verksamhet, samt punkt 4, att fortsatt pausa heltid som norm.

Beslutsgång

Ordförande konstaterar att det finns två förslag till beslut nämligen ordförandes yrkande samt Hildingssons yrkande rörande punkt 3 och 4.

Ordförande konstaterar att socialnämnden är eniga gällande punkt 1-2 samt punkt 5-6 och frågar om nämnden beslutar i enlighet med ordförandes förslag gällande punkt 1-2 samt punkt 5-6. Ordförande finner att nämnden beslutat enligt förslaget.

Ordförande frågar socialnämnden om nämnden bifaller punkt 3 enligt ordförandes förslag eller avslår punkten i enlighet med Hildingssons förslag. Ordförande finner att nämnden bifallit förslaget.

Ordförande frågar socialnämnden om nämnden bifaller punkt 4 enligt ordförandes förslag eller avslår punkten i enlighet med Hildingssons förslag. Ordförande finner att nämnden bifallit förslaget.

Sändlista

Kommunstyrelsen

Utdragsbestyrkande

Socialnämnden

1. Verksamhetsbeskrivning

Socialförvaltningen är indelad i åtta verksamhetsinriktningar och leds av en förvaltningschef samt åtta verksamhetschefer. Förvaltningen arbetar på uppdrag åt socialnämnden och ska förhålla sig till flertalet lagrum, bl.a. Socialtjänstlagen (SoL), Lagen om vård av unga (LVU), Lagen om vård av missbrukare (LVM), Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) och Hälso och sjukvårdslagen (HSL).

Nyckeltal

Äldreomsorg	MRP 2025	MRP 2024	Bokslut 2023
Äldreboende platser	362	362	362
Korttidsplatser	26	26	26
Antal vårdtagare hemtjänst	730	710	712
Hemtjänst timmar	257 000	250 000	250 592
Antal inskrivna i hemsjukvård	1 090	1 080	1 094
Vård dagar med betalansvar	70	66	462

Personligt stöd och omsorg	MRP 2025	MRP 2024	Bokslut 2023
Boendeplatser LSS/SoL	186	186	189
Antal boendebeslut enl LSS/SoL	191	188	204
Antal boendestödsbeslut enl SOL	120	115	115
Köpta externa platser LSS/SoL	6	8	16
Personer med personlig assistans, SFB och LSS	62	60	62

Individ- och familjeomsorg	MRP 2025	MRP 2024	Bokslut 2023
Vård dagar, HVB 0-21 år	6 540	4 500	6 101
Vård dagar, familjehem 0-21 år	24 500	24 500	25 806
Antal vård dagar, HVB vuxna	630	360	513
Bidragshushåll, försörjningsstöd	700	750	660
Försörjningsstöd, mnkr netto	49	44	45
Ensamkommande flyktingbarn	3	5	3

Arbete, sysselsättning och integration	MRP 2025	MRP 2024	Bokslut 2023
Antal mottagna flyktingar	20	25	18
Antal beslut dagl.verks. LSS	220	200	197
Antal anvisade personer	650	650	631

2. Inriktningsmål

Nämnderna konkretiserar den övergripande styrningen med egna förväntade resultat som speglar nämndens reglemente och visar nämndens ambitioner avseende kvalitet och

utveckling. Nämnderna fastställer sina förväntade resultat i respektive verksamhetsplan.

3. Ekonomiska resurser

3.1 Driftbudget

Anvisad budgetram

I anvisningarna fastställdes socialnämndens budgetram 2024 till 1 196 517 tkr. Inflationkompensationen ökade ramen med 3 274 tkr. För höjda hyreskostnader (till följd av fastighetsunderhåll) tillfördes 38 tkr. Socialnämndens budgetram minskades med 11 055 tkr till följd av statens minskning av de generella statsbidragen/statsbidragspåsen. Avdraget avser främst en tillfällig utökning till äldreomsorgen under 2024 om 10 321 tkr.

Socialnämndens förslag:

Socialnämndens budgetförslag ligger inom ram. Nämnden beskriver åtgärder och konsekvenser i särskild skrivelse.

Socialnämnden har behov av 57 200 tkr inför 2025. 44 000 tkr inom IFO fördelat på försörjningsstöd 12 500 tkr samt 31 500 tkr placeringar barn och unga, 3 200 tkr daglig verksamhet LSS inom ASI samt 10 000 tkr till volymökningar samt omställning till god och nära vård inom äldreomsorg.

För att klara verksamhet inom budgetram avseende placeringar barn och unga föreslås åtgärden att inleda en genomlysning/utredning av vad som ytterligare kan göras för att vända den negativa utvecklingen av antalet orosanmälningar och placeringar för att på så sätt minska kostnaderna. För att klara verksamhet inom budgetram avseende försörjningsstöd föreslås åtgärden att fortsätta samarbetet med AME och andra parter för att minska kostnaderna. För att klara verksamhet inom budgetram för daglig verksamhet LSS föreslås åtgärderna att dels samlokalisera två eller tre verksamheter för att effektivisera lokalytor och personalbemanning, dels att stärka metodiken gällande stegvis

Socialnämnden

förflyttning genom att se över om fler externa platser på företag kan utformas. För att klara verksamhet inom budgetram avseende volymökningar samt omställning till god och nära vård inom äldreomsorg är åtgärderna att fortsatt pausa heltid som norm under 2025 samt att fortsätta dialogen med regionen kring kostnadsansvaret för vård kopplat till trakeostomi/hemventilator. Vidare föreslås att se över vilka eventuella höjningar av avgifter som skulle kunna föreslås för att öka förvaltningens intäkter.

Resultaträkning mnkr	Budget 2025	Budget 2024	Bokslut 2023
Statsbidrag	50,3	48,8	108,1
Övriga intäkter	268,7	260,9	258,9
Summa intäkter	319,0	309,7	367,0
Personalkostnader	998,2	969,1	973,0
Omkostnader	513,3	540,8	588,1
Avskrivningar/internränta	4,0	4,0	3,3
Summa kostnader	1 515,5	1 513,9	1 564,4
Nettokostnader	1 196,5	1 204,2	1 197,4

Anslagsredovisningsnivå, mnkr

Anslagsredovisning mnkr	Netto 2025	Intäkt 2025	Kostnad 2025
Nämnd och administration	80,3	2,3	82,6
Äldreomsorg	580,1	255,7	835,8
Individ- och familjeomsorg	184,0	6,4	190,4
Personligt stöd och omsorg	281,0	40,1	321,1
Arbete, sysselsättning och integration	71,1	14,5	85,6
Summa	1 196,5	319,0	1 515,5

3.2 Investeringsbudget

Inventarier

Socialnämnden har behov av återinvesteringar i möbler, hjälpmedel och andra inventarier. Driftskostnader för detta täcks inom ram.

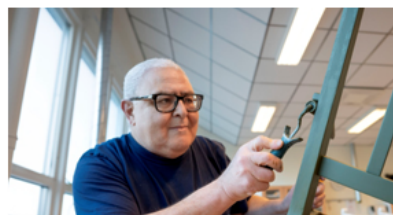
Fastighetsinvesteringar

År 2028 har socialnämnden behov av nytt boende med 10 platser inom socialpsykiatri samt ett nytt serviceboende LSS med 10 platser. Projektering för dessa inleds 2026 med fortsatta investeringar 2027-2028. Driftsbudget (hyror och personal) kommer att tas upp som behov i MRP 2028-2030. Utöver dessa två boenden finns behov av nytt äldreboende med 40 platser 2027 (separat process tillsammans med ABVB), driftsbudget (hyror och personal) för detta kommer att tas upp som behov i MRP 2027-2029.

Konsekvensbeskrivning

Socialnämnden MRP 2025-2027

Innehåll

Sammanfattande beskrivning ekonomiska behov 2025.....	3
Verksamhetsförändringar och ramanpassning	3
Nämnd och administration.....	8
Särskilt boende	9
Hemtjänst.....	12
Vård, stöd och utredning	13
Individ- och familjeomsorg.....	15
Personligt stöd och omsorg.....	17
Arbete, Sysselsättning och Integration.....	18
Bidrag till inriktningsmålen målvärden.....	20

Sammanfattande beskrivning ekonomiska behov 2025

Socialförvaltningen har behov av 57 200 tkr inför år 2025 baserat på de prognoser som genomförts utifrån volymökningar samt god och nära vård. Behoven härrör inte till ökad ambitionsnivå utan till att klara vår lagstyrda verksamhet utifrån individens behov av beviljade insatser.

Behoven inom förvaltningen ser kortfattat ut som nedan:

- Individ och familjeomsorg 44 000 tkr fördelat på 12 500 tkr försörjningsstöd och 31 500 tkr placeringar barn och unga.
- Arbete, sysselsättning och integration 3 200 tkr till daglig verksamhet LSS.
- Äldreomsorg (hemtjänst, särskilt boende och vård, stöd och utredning) 10 000 tkr volymökningar samt omställning till god och nära vård.

Verksamhetsförändringar och ramanpassning

Förvaltningen ser en ökad volymutveckling inom flertalet målgrupper och då främst kopplat till äldreomsorg, individ- och familjeomsorg samt daglig verksamhet LSS inom ASI. Förvaltningen får utifrån detta högre kostnader som inte ryms inom befintlig budgetram trots flertalet genomförda åtgärder. Förvaltningen påverkas också av kostnadsökningar kopplade till inflation och högre ränteläge vilket påverkar hyror, andra köp av både tjänster och varor, såväl externt som internt samt försörjningsstöd. Denna utveckling är en del av det prognosticerade behovet förvaltningen beskriver inför 2025 och resterande planperiod.

Förvaltningen har inför planperioden kunskap om de statsbidrag som är riktade till vårt verksamhetsområde och har med dessa i den tänkta planeringen.

Ny socialtjänstlag beräknas träda i kraft 2025-07-01. De föreslagna förändringarna kommer att innebära en stor omställning för förvaltningen och dess verksamheter. Utöver de behov som uppkommit och uppkommer utifrån volymökningar kommer även denna omställning med största sannolikhet kräva ytterligare resurser både avseende utökning av personal, kunskapshöjande insatser för att fullt ut nå en kunskapsbaserad socialtjänst utifrån metoder med evidens och beprövad erfarenhet, samt översyn gällande vilka insatser som kan ges utan föregående myndighetsprövning. Förvaltningen ser positivt på förändringarna och befinner sig i uppstartsskedet av denna anpassning. Vad omställningen i praktiken fullt ut kommer att innebära är ännu oklart då lagrådsremiss inväntas. Det vi ändå bedömer utifrån kunskapen så här långt är att vi behöver förstärka vårt förebyggande arbete inom samtliga delar och de med stöd av kommande statsbidrag som är aviserade för 2025 och flera år framöver vilket inkluderar planperioden samt några år in i nästkommande planperiod. I övrigt inväntar vi lagrådsremissen som beräknas komma under senhösten för att med stöd av innehållet i den lägga plan för den förändringsresa det kommer att innebära över flertalet år.

Kostnaderna för försörjningsstöd har minskat sedan 2021 trots att riksnormen höjts med 17,3 % mellan 2022–2024. Huvudorsaken till det goda resultatet bedöms vara effektivt metodiskt arbete avseende brukare med hög ohälsa samt utökad strukture-

rad samverkan mellan Individ- och familjeomsorgen och arbetsmarknadsenheten för brukare med arbetsförmåga i kombination med en minskad arbetslöshet. Arbetslösheten började stiga under hösten 2023 och regeringens prognos är att den fortsätter öka för att i början av 2025 landa på 8,5 %. Utvecklingen drivs till stor del av en snabbt stigande arbetslöshet bland utrikesfödda, som redan innan låg på långt högre nivåer än för inrikes födda. Här finns det självklart en risk att behovet av försörjningsstöd kommer öka både på kort och lång sikt. Ytterligare en riskfaktor avseende kostnader för försörjningsstöd är att vuxenpsykiatrien aviserat att de inte kommer att skriva läkarutlåtande för pensionsförmåner i samma omfattning som tidigare på grund av läkarbrist, de bedömer att skriva denna typ av intyg på begäran inte ingår i deras tvingande uppdrag. Den påverkan det får på kommunen som huvudman i detta kommer lyftas till vårdsamverkans styrgrupp för vidare dialog om hur lösning på detta kan finnas.

Orsakerna till att individer i vårt samhälle är i behov av försörjningsstöd för att klara sitt uppehälle är flera, men samtliga bedöms kopplas till övergripande arbetsmarknadspolitik och integrationspolitik, förändrade regelverk hos andra huvudmän samt svårigheter att etablera sig på arbetsmarknaden utifrån ofullständig skolgång. Vi som organisation ser att vi starkt påverkas av detta genom att vi är det yttersta skyddsnetet för individer när inga andra instanser finns att tillgå. Förvaltningsledningen menar att dessa kostnader inte enbart kan vara förvaltningens ansvar att klara inom befintlig budgetram, utan bedömer att frågan är långt större än så och därför återigen behöver lyftas till såväl Kommunstyrelsen som Kommunfullmäktige för samtal och beslut om hur finansiering långsiktigt ska lösas.

Volymen avseende orosanmälningar och därmed också behov av insatser kring barn- och unga har ökat kraftigt de senaste åren i vår kommun men också nationellt. Under perioden 2018–2023 har antalet orosanmälningar och inkommande information rörande barn och unga ökat med hela 77 % i vår kommun. Detta i kombination med ständigt ökade lagkrav inom barnavården leder till ökade kostnader avseende insatser och personalförstärkningar utöver budget, vilket beskrivits i tidigare MRP-dokument. Just nu pågår en nationell utredning av hela barnavården på uppdrag av Regeringen, som kan komma att leda till ännu högre krav inom barnavårdens samtliga delar. I betänkandet föreslås förändringarna avseende SoL och LVU träda i kraft 2025-11-01. Vad dessa förändringar kommer att innebära för nämnd och förvaltning behöver ytterligare utredas. De insatser förvaltningen ger barn, unga och dess vårdnadshavare har starkt lagstöd för att verkställas och dess yttersta syfte är att skydda, stärka och hjälpa barn, unga och dess vårdnadshavare. Omfördelning gällande budget har skett inom Individ- och familjeomsorgens verksamhet för att stärka upp kring barn och unga och tidigare omstruktureringar har skett mellan verksamheter inom förvaltningen. Ett nära samarbete är etablerat mellan barn- och utbildningsförvaltningen, kultur och fritidsförvaltningen samt polismyndigheten och det stärks ytterligare genom uppbyggnad och implementering av SSPF metoden.

Restad Gård, påverkar förvaltningens kostnader genom ökad personalbemanning utifrån arbete med förhandsbedömningar, utredningar och insatser för barnen som bor där. Placeringskostnader på HVB/Institutioner eller i familjehem söks åter från Migrationsverket, men kostnader för personalens arbete samt ev. andra insat-

ser utöver placeringar får kommunen själva bekosta. Detta behov växlar över tid, men uppskattningsvis har arbetet de senaste tre åren inneburit en kostnad motsvarande tre heltidstjänster inom Individ- och familjeomsorgen.

Inom arbete, sysselsättning och integration där daglig verksamhet LSS är organiserad har det de senaste sex åren skett en volymökning utifrån att antalet brukare med lagstyrda beslut om daglig verksamhet enligt LSS ökat med 34 % utan direkt tillskott i ram. 2018 var antalet brukare 147 personer och motsvarande siffra 2023 är 197. Bara under 2023 har det tillkommit 24 nya beslut. Verksamheten har arbetat med en inre effektivitet genom stegförflyttning till företagsplatser samt också genom att ta emot fler personer inom respektive enhet. 2022 behövde verksamheten starta upp ytterligare en daglig verksamhet för att klara av inflödet utan att neka någon verkställighet av beslut. Utifrån det ekonomiska läget har verksamheten genomfört åtgärder under 2023 genom att avveckla två dagliga verksamheter och omfördela personerna till befintliga verksamheter. Gränsen för vidare avveckling av verksamheter är nådd.

Hemtjänst, särskilt boende och vård stöd och utredning ingår i anslagsredovisningsnivån äldreomsorg. Förvaltningen bedömer utifrån volymökningar kopplat till den demografiska utvecklingen samt omställning mot god och nära vård ett behov av utökning av budgetram med 10 000 tkr. Ramtilldelning bedöms behövas för att bibehålla nuvarande kvalitet som för förvaltningen som helhet motsvarar riksnitt, samt för att möta volymökningarna inom främst hemtjänsten. Vård, stöd och utredning (VSU) påverkas utifrån ett större behov av förebyggande insatser, dagverksamhet för äldre och korttids- och växelvårdsplatser. Äldreomsorgen har under flera år varit stärkta av flertalet statsbidrag, vilka under planperioden 2025-2027 minskar. I prognosen är inkluderat statsbidrag om 18 200 tkr.

Förvaltningen arbetar med åtgärder för att göra allt vi kan för att minska våra kostnader kopplat till given budgetram i grundverksamheterna samt hitta lösningar för att bedriva en effektivare verksamhet. Förvaltningsledningen har inför 2024 beslutat att ha särskilt fokus på b.la:

- Implementera bemanningshandbok samt upphandla och implementera gemensamt schemaplaneringssystem.
- Implementera beslutstöd genom Power BI, vilket bedöms effektivisera administrativa processer samt möjliggöra säkrare data inför strategiska beslut.
- Slutföra de budgetanpassningar som varje verksamhetsinriktning tagit fram på uppdrag av förvaltningschef.
- Fortsatt arbete utifrån handlingsplaner för att minska sjukfrånvaron och öka friskfaktorerna i förvaltningen och därtill kostnaderna för densamma.
- Fortsätta implementeringen av välfärdsteknik och följa hur det påverkar effektiviseringar inom förvaltningen.
- Forma en sammansatt övergripande plan för införande av ny socialtjänstlag i samklang med färdplan god och nära vård.
- Åtgärder för att bedriva en kvalitativ och effektiv verksamhet pågår ständigt inom förvaltningen och har intensifierats än mer inför 2023 utifrån rådande ekonomi.

- Fortsatt samverkan med barn- och utbildningsförvaltningen, kultur och fritidsförvaltningen samt polismyndigheten i uppbyggnad gällande barn och unga och i det b.la implementering av metod SSPF.
- Fortsatt samverkan i vårdssamverkans struktur såväl lokalt, delregionalt och regionalt för genomförande av färdplan god och nära vård.

Nedan följer en beskrivning av behov, förslag på Anpassningar samt konsekvensbeskrivningar per verksamhetsinriktning.

Förslagen innebär summerat:

Utifrån anvisningarna att bedriva verksamheten inom tilldelad budgetram 2025 föreslås nämndens åtgärd utan tillförda medel vara att:

- För att klara kostnader för utbetalt försörjningsstöd samt placeringar barn och unga görs bedömningen att åtgärder inte kan genomföras i annan grundverksamhet inom förvaltningen såsom ex. vis äldreomsorgen, personligt stöd och omsorg eller arbete, sysselsättning och integration. Åtgärder har redan genomförts inom dessa verksamheter för att nå en högre inre effektivitet. Genom detta har b.la individ- och familjeomsorgens budget kopplat till placeringar barn och unga stärkts tidigare då budgetmedel omfördelades från äldreomsorgen till IFO kopplat till barn och unga. Förvaltningen bedömer att dessa verksamheter saknar budget för att fullt ut klara sina egna verksamheter inom ram och därför genomför egna åtgärder för att klara budget i balans. Individ- och familjeomsorgen skulle kunna genomföra åtgärder inom verksamheten genom att avveckla förebyggande och främjande verksamhet som än inte styrs av lagstöd, men kostnadsbesparingen det skulle ge bedöms mycket liten och snarare kontraproduktiv då de insatserna behövs för att säkra tidig upptäckt, viktig samverkan med andra parter samt stöd på hemmaplan. De behövs också för att anpassa oss utifrån kommande förändringar i socialtjänstlagen. Förvaltningens förslag på åtgärd blir därför att en genomlysning/utredning av individ- och familjeomsorgens arbete kopplat till främst barn och unga behöver genomföras i syfte att se över vad vi kan göra ytterligare utöver det vi redan gör, men också i samarbete med andra parter, för att minska den negativa samhällsutvecklingen vi ser i vår kommun gällande oros-anmälningar och placeringar av barn och unga. Detta bedöms vara ett arbete som behöver pågå över längre tid än 2025 utan bedöms omsluta hela planperioden för att på sikt ge effekter i minskade kostnader placeringar barn och unga till förmån för stärkt möjlighet att ge stöd och hjälp till barn, unga och vårdnadshavare genom insatser hemma. Förvaltningen är här beroende av andra förvaltningar i kommunen samt andra externa parter såsom regionen m.m. i nära samarbete för att se vilka strukturer och aktiviteter som behöver säkras och stärkas för att nå önskad effekt. Gällande försörjningsstöd fortsätter det nära samarbetet mellan individ- och familjeomsorgen och arbetsmarknadsenheten samt externa parter för att minska kostnaderna samt att förvaltningen lyfter in frågan gällande behov av läkarutlåtande till styrgrupp vårdssamverkan för dialog ut avsaknad av det påverkar förvaltningen och kommunen.

- För att klara kostnad utifrån volymökning inom daglig verksamhet LSS utan ramtilldelning, bedöms ytterligare avveckling av platser inte vara möjligt då förvaltningen under 2023 avvecklat två dagligverksamheter och inrymt personer med beslut i redan befintliga, vilket gör att vi idag är i en situation där vi får svårt att verkställa nya beslut och riskerar vite. Åtgärdsförslagen förvaltningen ser är att samlokalisera två - tre verksamheter inom anpassad lokal för rullstolsburna och personer med rollatorer för att vinna lokalyta som är bättre anpassad för personernas behov, samt möjliggöra effektivare personalbemanning. Åtgärden behöver ske i samarbete med samhälls-byggnadsförvaltningen. Ytterligare åtgärd förvaltningen ser är att stärka metoden gällande stegvis förflyttning genom att se över om fler företagsplatser kan utformas. Båda förslagen innebär dock en kostnad som får ställas i relation till den besparing som kan genomföras genom att vi effektiviserar personalbemanningen samt tillgängliggör platser inom befintliga verksamheter.
- Bedömningen görs att åtgärdsförslag kopplat till att klara äldreomsorgens verksamhet inom ram är att fortsatt pausa heltid som norm under 2025 då förvaltningen bedömer att det sedan oktober 2023 gett kostnadsdämpande effekt. Att avveckla ett äldreboende alternativt minska personaltätheten ytterligare bedöms inte realistiskt utifrån demografisk utveckling samt beskrivet behov av kommande äldreboende 2027.
- Se över vilka eventuella höjningar av avgifter som skulle kunna föreslås socialnämnd och kommunfullmäktige för att öka förvaltningens intäkter.
- Den del av kostnaden för avancerad vård kopplat till trakeostomi och hemventilator, som är fluktuerande inom förvaltningen, inte med självklarhet bedöms vara kommunens ansvar, behöver fortsatt dialog föras med regionen om att nå en gemensam överenskommelse avseende kostnadsfördelning.
- Omställning till ny socialtjänstlag och de förändringar som förvaltningen så här långt kan överblicka behöver ske, bedöms i ett första skede kunna finansieras med stöd av de statsbidrag som är utlovade för planperioden, varför de bedömda behoven inte lyfts inför 2025.

Under respektive anslagsredovisningsnivå går att läsa aktiviteter och åtgärder som pågår, är planerade samt föreslagna och till det konsekvensbeskrivningar.

Inom planperioden 2025-2027 har följande större utmaning/behov identifierats som inte ryms inom tilldelad ram

	Behov	Behov 2025	Behov 2026	Behov 2027	Påverkan mål om rambehov tillgodo- ses
1	Förstärkning av budget försörjningsstöd	12 500 tkr			Positivt
2	Förstärkning av budget lagstyrda placeringar barn och unga	31 500 tkr			Positivt
3	Förstärkning av budget daglig verksamhet LSS	3 200 tkr			Bibehållen
4	Förstärkning av budget äldreomsorg	10 000 tkr			Bibehållen
Kommande behov planperioden					
5	Driftsbudget för LSS-boende		X		
6	Driftsbudget för nytt äldreboende			X	
Förändrings- och utvecklingsarbete utifrån ny lagstiftning, övergripande nationella planer samt metodutveckling					
7	Anpassning ny socialtjänstlag	X	X	X	
8	Omställning god och nära vård	X	X	X	
9	Digital verksamhetsutveckling	X	X	X	
10	Krisberedskap, civilt försvar och NIS 2 direktiv	X	X	X	

Nämnd och administration

Verksamheterna har inga behov av ytterligare ekonomiska utökningar utan beräknar klara sig inom given budgetram 2025.

De största osäkerhetsfaktorerna kostnadmässigt inom verksamheterna är satsningar på IT, digitalisering samt arbetet med kompetensförsörjning och att minska sjukfrånvaron. Målet är att implementering av nya IT system och digitala tjänster samt kompetensförsörjning ska klaras inom befintlig budget för hela förvaltningen. Det förväntade underskottet på 5 000 tkr för digitalisering och välfärdsteknik härrör till satsningar kopplade till digital verksamhetsutveckling för hela förvaltningen. Kostnader för färdtjänst och omsorgsresor är efter åren med pandemi tillbaka på tidigare kostnadsnivåer och beräknas redovisa underskott som hanteras inom anslagsredovisningsnivån.

I kommunstyrelsens underlag till MRP 2025-2027 beskrivs att "I samråd med förvaltningscheferna tas, likt föregående år, de samlade IT-investeringarna och driftskostnaderna, inkl. avskrivningar upp av kommunstyrelseförvaltningen. Bakgrunden är att vi, enligt uppdrag i verksamhetsplanen går över till en så kallad Tjänste-

katalog. IT-kontoret tar över förvaltningarnas ansvar för aktiva komponenter, servrar mm för hela kommunens nät. Omfördelning av ramar skrivs fram i särskilt ärende av Ekonomikontoret.

Syftet med Tjänstekatalogen är ett samlat kontinuitetstänk för att genomföra gemensamma investeringar och styra driftskostnader för att säkra upp vår IT-miljö över tid. Prissättningen sker utifrån kategorisering av användare och med en fördelningsnyckel, vilket också minskar administrationen avsevärt. Verksamheterna ska, enligt god redovisningssed, bära sina egna kostnader och kommunstyrelseförvaltningen tar, likt förvaltningarna, sin del av denna årliga kostnad. Kostnaden för 2024, som ej täcktes in i föregående års tilläggsbeslut, är 2 300 tkr och faktureras enligt fördelningsnyckeln till förvaltningarna, vilka således tar detta inom sina ramar i år.”

För socialförvaltningens del innebär detta en fördyring på cirka 950 tkr för år 2024 vilken vi klarar inom nuvarande ram inom nämnd och administration. Då ramen för nämnd och förvaltning är lägre 2025 kan svårigheter finnas att inrymma kostnaden i ramen, vilket förvaltningen arbetar vidare med att lösa.

Verksamhetsförändringar och ramanpassning

Socialförvaltningen står inför stora utmaningar i att klara välfärdsuppdraget på många plan. Antalet personer över 80 år ökar samtidigt som komplexiteten kring vård och omsorgsbehov blir än större. Sammantaget gör detta att större krav ställs på högre kompetens och rätt bemanning.

Ett sätt att frigöra resurser i förvaltningen till att möta fler inom budgetramen är att fortsätta arbetet med digital verksamhetsutveckling och införande av välfärdsteknik inom förvaltningens verksamhetsområden. Förvaltningen kommer följa framtagna handlingsplan för detta. Fortsatt utveckling kommer också ske gällande organisation för stöd och support av välfärdsteknik inom våra verksamheter.

Särskilt boende

Ekonomiska behov 2025

Prognosen för verksamhetsområdet 2024 beräknas till ett underskott ca 3 900 tkr. Största delen av underskottet inom verksamhetsområdet kan knytas till sjukhusanknuten avancerad vård för personer med trakeostomi i kombination med hemventilator. Kostnader för denna vård ryms inte inom budgetramen och brukare med detta behov kräver stora personalresurser samt lång upplärning då dessa ärenden kräver specialkompetens.

Utifrån de ekonomiska förändringar som skett i samhället påverkas verksamhetsområdet utifrån stigande räntor och priser vilket inte ges full kompensation för utan hanteras inom ram. Kostnader för till exempel blockhyror, kost och förbrukningsmaterial har under de senaste åren ökat i stor utsträckning och dessa kostnadsökningar har hanterats inom budgetramen. Även behov av nya trygghetslarm på ett par av äldreboendena kommer att bli aktuellt under 2025. Om beslut kommer att tas gällande nytt äldreboende kommer verksamheten att vara i behov av en

utökad budget för de driftkostnader (personal samt hyreskostnader) som tillkommer 2027.

Verksamhetsförändringar och ramanpassning

Fortsatt arbete gällande att nå ekonomisk årseffekt utifrån tilldelad personalbudget fortsätter under 2024. Utmaningar finns bland annat utifrån schemaarbete, vi ser att de nya reglerna gällande 11-timmars dygnsvila påverkar schemaläggningen. I kombination med heltid som norm och borttagande av delade turer behöver enheterna ”pussla” mer för att få ihop scheman för personalen. Det finns också utmaningar för en del av enheterna utifrån utformningen av hur husen som verksamheten bedrivs i är byggda och utformade. Små enheter är svårare att bemanna utifrån rådande täthet. Plan finns för arbete ovan och verksamhetschef följer upp utvecklingen av det med målsättningen att alla enheter ska nå budgetbalans motsvarande 0.78 personaltäthet på totalen. Kostnad för avancerade ärendena är exkluderad.

Arbete gällande sjukfrånvaron inom verksamhetsområdet fortsätter under 2024 och över hela planperioden då det är ett långsiktigt arbete för att nå den effekt vi önskar. Den höga sjukfrånvaro som finns på enheterna påverkar verksamheten på ett negativt sätt. Fortsatt är många medarbetare påverkade av olika former av infektioner så som kraftiga förkylningar. Även icke arbetsrelaterad frånvaro är hög och kan relateras till privata orsaker, psykisk ohälsa och kroniska sjukdomar. Detta påverkar både den korta- och den långa sjukfrånvaron. Enhetscheferna behöver möta all denna frånvaro och en översyn av antal medarbetare/chef samt ett förtydligande av sjuk- och rehabiliteringsprocessen fortsätter.

Verksamhetsområdet arbetar vidare med breddad rekrytering för att säkerställa att rätt person utför rätt arbete. Det finns arbetsuppgifter på enheterna som skulle kunna utföras av annan personal. Här deltar representanter i det uppdrag som getts av förvaltningschef som samordnas av chef inom Arbetsmarknadsenheten (AME). Enhetscheferna ser att medarbetare lägger mycket tid på till exempel hantering av mat och detta är tid som tas från omvårdnaden.

Ett övergripande analysarbete gällande ekonomisk årseffekt, antal medarbetare, sjukfrånvaro sker inom verksamhetsområdet i samverkan med ekonom och HR-partner. Verksamheten genomför omvärldsanalys i syfte att hitta ”nya lösningar” för att möta de utmaningar äldreomsorgen står inför utifrån demografisk utveckling, tillgång till färre personer i arbetsför ålder, ny socialtjänstlag samt god och nära vård. Detta innebär att vi fortsatt kommer att behöva vara attraktiva arbetsgivare och satsa på kompetensutveckling så att medarbetare söker sig till och stannar hos oss under sitt arbetsliv.

I samband med ovanstående analysarbete måste verksamhetsområdet också göra en översyn av de kostnader och intäkter som kan härledas till särskilt boende. Verksamheten påverkas idag av exempelvis av pris- och räntehöjningar gällande kost och förbrukningsmaterial mm. Verksamheten behöver också fortsätta skapa förutsättningar och jobba för att införa digital teknik för att underlätta det dagliga arbetet för medarbetare och skapa ett mervärde för våra brukare. Det finns bra och intressant teknik som skulle kunna underlätta inom särskilt boende men som är dyr i inköp.

När verksamheten inte har tillgång till de riktade statsbidrag som hjälpt till att finansiera och stärka äldreomsorgen under många år behöver besparingar ske om inte ramtilldelning ges. Besparingarna kan innebära en påverkan på kvaliteten och negativa konsekvenser på både kort och lång sikt under planperioden, för verksamheten och hela äldreomsorgen såväl ur ett medarbetarperspektiv som ur ett brukarperspektiv. En konsekvens om besparingar blir aktuella är att verksamheten kan behöva minska ytterligare på personal antingen genom att sänka personaltätheten ytterligare eller avveckla ett boende för att frigöra budget. Det senare är ett mer effektivt sätt att kortsiktigt spara pengar.

Konsekvensbeskrivning

Det verksamheten och förvaltningen bedömer är att vi kommer sakna boendeplatser i framtiden utifrån behovsinventeringen avseende lokaler och boenden, då antalet äldre personer (80+) ökar. Bedömningen utifrån detta är att verksamhetsinriktningen är i behov av ett nytt äldreboende 2027 för att klara volymutvecklingen och i det målen. En avveckling av ett äldreboende påverkar andra verksamheter inom anslagsbildningsnivån som hemtjänst och vård, stöd och utredning (VSU). Antal ärenden i hemtjänsten, behovet av dagverksamhet, korttids- och växelvårdsplatser skulle öka, vilket inte med självklarhet leder till den kostnadseffekt man vill nå då kostnaderna skjuts över på dessa verksamheter. Minskning av personaltäthet bedöms svår att genomföra utan negativ påverkan på sjukfrånvaro, HME samt kvalitet gentemot brukarna.

Kostnader som belastar driftbudgeten och kan härröras till ränte- och prishöjningar ligger under särskilda boendes budget. Ökning som verksamheten fått i samband med detta har gett ökade kostnader för bland annat blockhyror och kost. Den intäkt som kommer från brukarnas kostabonnemang täcker endast en del av kostnaderna för måltiderna, kommunen står för 27 % av kostnaden. Konsekvensen blir att man får göra besparingar på annat som till exempel leder till försämrad kvalitet för brukarna och minskade utbildningsinsatser för baspersonal. Översyn gällande om kostavgiften ska föreslås höjas behöver ske med socialnämnden i särskild ordning.

Bristen på utbildad personal kan i framtiden komma att bli kännbar och för att säkerställa kvaliteten i verksamheten kommer redan befintlig personal, personer som är timanställda och utbildade vara i behov av kompetensutveckling och av utbildning. Fler besparingar inom verksamhetsområdet innebär att vi som arbetsgivare blir mindre attraktiva. Vi behöver i stället locka fler att vilja arbeta inom välfärdssektorn och skapa rätt förutsättningar för personalen att åter hitta balans mellan jobb och fritid. Äldreomsorgen ser redan idag utmaningar med personalförsörjningen då färre söker sig till yrket. Om verksamheten inte får möjlighet att skapa förutsättningar för en bra arbetsmiljö finns risk att sjukfrånvaron som finns inom särskilda boenden inte minskar utan till och med ökar, vilket i sin tur påverkar och gör att det blir ännu svårare att rekrytera ny personal, både gällande chefer och baspersonal till verksamheten.

Hemtjänst

Ekonomiska behov 2025

Prognosticerat underskott för hemtjänsten 2024 är 25 000 tkr och åtgärder pågår för att minska underskottet. Med bas av den kunskap vi har idag är dock denna summa det prognosticerade förväntat underskottet även 2025 utifrån demografisk utveckling. Hemtjänsten har under flera år arbetat med systematiska analyser av verksamhetens resultat och vidtagit åtgärder för ökad effektivitet. Åtgärderna har även syftat till att nå ökad kvalitet men också för att stå rustade för de kommande tio åren då vi förväntas möta en ökad andel personer i behov av insatser från hemtjänsten. Vi identifierar flera olika orsaker till underskottet 2023 som även kommer påverka resultatet 2024 och 2025.

Det som genererar de ökade kostnaderna är dels kopplade till ökat vård- och omsorgsbehov hos dem som får insatser av hemtjänsten. I mars 2024 hade 47 personer med hemtjänst ansökt om särskilt boende och analysen av väntetiden från ansökan till erbjudet inflyttningsdatum kan göras på olika sätt. Medelvärde är 66 dagar. Vi har 14 personer som står i kö till särskilda boende som väntat mer än 3 månader och 11 av dem har väntat 4–6 månader. Vi ser också att uppdrag från kommunal primärvård genom delegerade hälso- och sjukvårdsinsatser har ökat och kommer öka mer genom omställningen till god och nära vård. Det innebär att vården i så stor utsträckning som möjligt ska ges i öppna vårdformer eller i hemmet i stället för på sjukhus och här kommer hemtjänstens medarbetare och chefer få en viktig roll med krav att klara det uppdraget. Omställningen kräver kompetenshöjande insatser och ökad samverkan med brukaren i fokus. En annan del som bidrar till underskottet är att hemtjänsten anpassat antalet enhetschefer och gruppleddare till en nivå som säkerställer en godtagbar arbetsmiljö och samtidigt satsar vi på friskfaktorer på arbetsplatsen. Hemtjänstens chefer behöver vara tillgängliga, ge uppskattning, förtroende och förutsättningar i det dagliga arbetet och det kräver närvaro och tid för medarbetarna. Vi kan redan 2023 se positiva effekter i medarbetarundersökningen där HME total gått från 73 till 77 och HME Ledarskap gått från 71 till 77. Därmed görs bedömningen att förutsättningarna finns för att mer realistiskt uppnå ambitionsnivån i föreslagna målvärden kopplat till förväntat resultat HME 2025 (80) och 2027 (82).

Hemtjänsten förknippas ofta med minutstyrd insatsplanering och effektivitetsmätt som både påverkar ekonomin och upplevd arbetsmiljö hos medarbetarna. Hemtjänsten i Vänersborg planerar insatserna utifrån brukarnas behov, vägledande nivåer. Efter analys av snitttider och vetskap om förändrade behov hos brukarna regleras insattiden skyndsamt. Hemtjänstens komplexitet och oförutsägbarhet kräver att enhetscheferna på daglig basis arbetar och analyserar ekonomin i praktiken, dvs vidta åtgärder för en effektiv insatsplanering men samtidigt hantera arbetsmiljöutmaningar kopplat till insatsplaneringen och hemtjänstens specifika verksamhetsområde.

Den nya socialtjänstlagen kommer sätta fokus och stärka de förebyggande och tidiga insatserna. I samband med hemtjänstens omorganisation 2023 förstärktes de personella resurserna för att arbeta med trygghetslarm. Vi har därmed redan ställt om för att möta en trolig ökning av trygghetslarm som en tidig trygghetsskapande insats men också att andra digitala verktyg som ska startas upp kan skötas med resurser som arbetar inom trygghetslarm.

Verksamhetsförändringar och ramanpassning

Ytterligare analys och kunskap krävs för att vidta rätt åtgärder inom äldreomsorgen i syfte att bli mer effektiva. Vi saknar idag analysunderlag gällande beslutad, planerad och utförd hemtjänst. Schablontider vid hemtjänstbeslut planeras starta upp i maj 2024 vilket möjliggör detta. Digitala verktyg behöver ersätta och komplettera personella insatser i mycket större utsträckning och vi ställer oss positiva till den utvecklingen. Genom ökat samarbete med arbetsterapeuter inom MEA (Möjliggöra egen aktivitetsförmåga) så är målsättningen ökad självständighet hos brukarna och genom det minskat behov av hemtjänst. Ny upphandling av trygghetslarm har gjorts och vi behöver invänta implementeringen innan vi kan ta del av analysunderlag.

Konsekvensbeskrivning

Om äldreomsorgen inte får täckning för volymökningar och omställningen till god och nära vård behöver hemtjänsten vidta åtgärder som direkt berör brukarna. Ca 90 % av hemtjänstens budget består av personalkostnader och besparingar görs då främst genom att göra personalneddragningar. Personalneddragningar görs om insatstiderna hos brukarna minskas ner under faktiska behovet och/eller att vi pausar beslutade insatser. Det i sin tur kommer försämra medarbetarnas arbetsmiljö och arbetstillfredsställelse då de strävar efter att göra ett bra jobb samt att vi inte lever upp till kriterierna i socialtjänstlagen utifrån rätten till verkställt lagstyrda beslut.

Vård, stöd och utredning

Verksamhetsområdet prognostiserar en budget i balans under 2024. Utöver budgetram finansieras verksamhetsområdet under 2024 med statsbidrag på 500 tkr för att finansiera hälsosamtal för äldre. För utvecklingsteamet har vi en finansiering från KOM-KR på 1 500 tkr.

Ekonomiska behov 2025

Vård, stöd och utredning (VSU) påverkas av den demografiska utvecklingen, anpassning till god och nära vård samt förändrad socialtjänstlag utifrån ett större behov av förebyggande insatser, dagverksamhet för äldre och korttids- och växelvårdsplatser.

Verksamhetsförändringar och ramanpassningar

Under 2025 kommer utmaningen fortsatt vara en personcentrerad och samordnad vård som stärker hälsan för patienter/brukare. Behoven hos målgrupperna ökar och verksamheten behöver ge fler insatser inom befintlig bemanning med kvalitet. Läkemedelsautomater kommer att införas under 2024 för en ökad patientsäkerhet, självständighet och även minskat behov av hemtjänst och boendestöd för läkemedelshantering.

Utifrån behov har ett utvecklingsteam med legitimerade medarbetare ansvarat för att genomföra utbildningsinsatser under 2024. Syftet är att personal med rätt kompetens täcker vårt bemanningsbehov, att utifrån verksamhetens behov säkerställa en god och säker vård enligt Hälso- och sjukvårdslagen och att säkerställa en god omvårdnad. Alla nya vikarier inom äldreomsorg, personligt stöd och omsorg och daglig verksamhet får en introduktionsutbildning i omvårdnad och rehabilitering,

förflyttningsteknik och även utbildning inför läkemedelsdelegering. Utöver det så kan ytterligare utbildningar erbjudas utifrån behov med koppling till nära vård för omvårdnadspersonalen. Genom att göra rätt så minskar avvikelser och kvaliteten ökar och vi önskar att fortsätta med utvecklingsteam 2025.

Verksamhetsområdet satsar fortsatt på utveckling av hälsofrämjande och förebyggande aktiviteter för seniorer i kommunen, i syfte att öka livskvalitet och självständighet för enskilda samt minska inflödet till äldreomsorgens verksamheter. Ett av verktygen för att nå ovan mål är projektet "Senior i VBG" som vi ser som en fortsatt investering för framtiden och samverkan ska fortsatt ske med föreningslivet.

Arbetsterapeuter ger stöd för att öka den enskildes aktivitetsförmåga i hemmet och fortsätter satsa på att öka självständigheten för brukare med hemgångsbeslut för att minska omfattningen av stödbehovet efter sjukhusvistelse av hemtjänsten. Detta sker i samverkan med biståndsenheten och hemtjänsten.

Avgiftshanteringen effektiviseras under 2024 och avgiften bygger på den schablon-tid som är beviljad i hemtjänsten. Underlaget ger möjlighet att analysera beviljad tid, planerad tid och utförd tid med målsättning att tiden ska användas effektivt utifrån brukarnas behov.

Under 2025 fortsätter bemanningsenheten att ge stöd till chefer i förvaltningen kring bemanning och schemaläggning utifrån framtagna Bemanningshandbok och upphandlat systemstöd kopplat till schemaläggning.

Som ett ytterligare led i nära vård blir fokus kvaliteten utifrån biståndsbedömning. Vägledande nivåer påverkar utfallet av insatser och ska möta den enskildes behov av stöd. Handläggarna kan utifrån behov behöva ge mer tid åt den enskilde för att öka delaktigheten, tryggheten och självständigheten. Handläggningen behöver genomlysas utifrån att öka brukarnas upplevelse av att beslutet är anpassat efter behov. Anpassningar kommer att ses över i samband med implementering av ny socialtjänstlag för tillgänglighet, insatser utan behovsprövning, förebyggande och jämställdhet.

Konsekvensbeskrivning

Konsekvenser om vi inte ökar budgetramen för äldreomsorgen vilket avser 3 100 tkr för VSU är att avsluta utvecklingsteamet i nuvarande form och endast erbjuda utbildningar enligt lagkrav kopplat till delegeringar och förflyttningar. Det innebär en minskad kvalitet i verksamheterna och svårigheter att använda vikarier i verksamheterna. Inom förebyggande drar vi ned på insatser som inte är lagkrav för att sedan utveckla det i samband med ny socialtjänstlag som är planerad att gälla från och med 1 juli 2025. Konsekvenser blir att vi har svårt att senarelägga biståndsbedömda insatser vilket i sin tur kan leda till ökad belastning på hemtjänst, korttidsboendeplatser och särskilt boende.

Individ- och familjeomsorg

Ekonomiska behov 2025

Behovet inför 2025 är 12 500 tkr kopplat till försörjningsstöd och 31 500 tkr för placeringar av barn och unga, totalt 44 000 tkr. Då antalet placeringar ökar ställer detta också ett ökat krav på personal, omfördelningar internt bidrar till möjligheten att öka personalbudgeten inom Barn & Unga med motsvarande 3 000 tkr, detta har vi dock förhoppning om att lösa genom interna omfördelningar. IFO har ett beräknat underskott med 42 900 tkr för 2024. Prognosen är mycket osäker framför allt avseende kostnader för försörjningsstöd och placeringar för barn och unga där vi ser en klar risk att kostnaderna kommer att öka ytterligare utifrån ökande volymer.

Att bedöma framtida kostnader för individ- och familjeomsorgen, IFO är mycket osäkert då det är många yttre faktorer som spelar in, inte minst vad som händer i vår omvärld. De ekonomiska utmaningarna framåt för IFO är framför allt kostnaderna för försörjningsstöd samt kostnader för placeringar av barn och unga, men även för övriga insatser riktade mot denna målgrupp samt utökning av personal både inom myndighetsutövande och öppenvård.

Kostnaderna för försörjningsstöd har succesivt minskat sedan 2021 trots att riksnormen höjts med 17,3 % mellan 2022–2024. Huvudorsaken till det goda resultatet bedöms vara ett effektivt metodiskt arbete avseende brukare med hög ohälsa samt utökad strukturerad samverkan med Arbetsmarknadsenheten för brukare med arbetsförmåga i kombination med en minskad arbetslöshet. Arbetslösheten började stiga under hösten 2023 och regeringens prognos är att den fortsätter öka för att i början av 2025 landa på 8,5 %. Utvecklingen drivs till stor del av en snabbt stigande arbetslöshet bland utrikesfödda, som redan innan låg på långt högre nivåer än inrikes födda. Här finns det självklart en risk att behovet av försörjningsstöd kommer öka både på kort och lång sikt. Ytterligare en riskfaktor avseende kostnader för försörjningsstöd är att vuxenpsykiatrien aviserat att de inte kommer att skriva läkarutlåtande för pensionsförmåner i samma omfattning som tidigare på grund av läkarbrist, de bedömer att skriva denna typ av intyg på begäran inte ingår i deras tvingande uppdrag.

Antalet orosanmälningar och därmed också behov insatser kring barn- och unga har ökat kraftigt de senaste åren, inte enbart i Vänersborg, utan även nationellt. Under perioden 2018–2023 har antalet orosanmälningar och inkommande information ökat med hela 77 % i Vänersborg. Detta i kombination med ständigt ökade lagkrav inom barnvården leder till ökade kostnader avseende insatser och personalförstärkningar utöver budget. Just nu pågår en nationell utredning av hela barnvården på uppdrag av regeringen, som kan komma att leda till ännu högre krav inom barnvårdens samtliga delar. I betänkandet föreslås förändringarna avseende SoL och LVU träda i kraft 2025-11-01.

Nya socialtjänstlagen kommer att innebära stora förändringar för IFO:s verksamhet. Utöver de behov som beskrivits utifrån volymökningar så kommer även denna omställning kräva ytterligare resurser både avseende utökning av personal samt kunskapshöjande insatser för att nå en kunskapsbaserad socialtjänst som ska arbeta utifrån metoder med evidens och beprövad erfarenhet. Då vi befinner oss i ett uppstartsarbete så är det oklart vad omställningen i praktiken kommer att innebära fullt ut. Helt klart är dock att vi behöver förstärka inom vårt förebyggande arbete

med hjälp av kommande statsbidrag som är aviserade för 2025 och några år framåt. I övrigt inväntar vi lagrådsremissen som beräknas komma under sensvåren.

Vuxenenheten har en beräknad prognos på 3 200 tkr i överskott för 2024. Överskottet avser kostnader för personal som bl.a består av vissa vakanser och sjukskrivningar, men är i första hand ett resultat av genomförd åtgärd 2023 som bestod av en omorganisation och effektivisering av vår öppenvård. Även försörjningsstödsenheten har ett överskott avseende kostnader för personal i prognos 2024 med 1 100 tkr p.ga vakanshållande av tjänster samt sjukskrivningar. Inför 2025 kommer intern omfördelning att ske från dessa enheter till enheter inom barn och unga där det föreligger ett underskott på personalkostnader pga nödvändiga personalförstärkningar utifrån volymökningar och ökade lagkrav.

Verksamhetsförändringar och ramanpassning

Samarbetet med ASI (arbetsmarknadsenheten) är en mycket viktig och avgörande del i arbetet på försörjningsstödsenheten. Samtlig berörd personal på arbetsmarknads- och försörjningsstödsenheten har via samordningsförbundet nyligen utbildats i BIP-metoden som är den enda forskningsbaserade metoden som finns tillgänglig med syfte att arbeta med progression för personer med komplexa behov mot arbete. Behovet av arbetsmarknadsenhetens insatser och arbetsmarknadsanställningar är stort och kan också komma att öka.

Ett utvecklingsarbete pågår kring våra hemmaplanslösningar och förebyggande arbete riktat mot barn och unga och deras föräldrar i syfte att minska behovet av placeringar. Samarbetet med skolan är också viktigt i detta arbete och här pågår ett kontinuerligt utvecklingsarbete. Placering på institution skall vara den sista lösningen om barnet/den unge inte kan skyddas i hemmiljön. Under 2023 har ett planeringsarbete pågått och under 2024 startar vi upp ett samarbete enligt modellen SSPF (Skola, Socialtjänst, Polis, Fritid) i syfte att tidigt uppmärksamma ungas behov och erbjuda förebyggande insatser.

Då behovet av fler tjänster inom barn och unga är stort, kommer verksamheten att inför 2025 göra anpassningar internt för att omfördela medel inom ram till dessa behov. För att denna ramanpassning ska vara möjlig krävs att antalet hushåll avseende försörjningsstöd inte ökar avsevärt, detsamma gäller antalet ärenden på vuxenenheten.

Vuxenenheten arbetar aktivt med att utveckla insatser på hemmaplan för våra brukare med missbruks- och beroendeproblematik samt våld i nära relation som lett till mycket få placeringar och generellt låga kostnader jämfört med andra kommuner för målgruppen.

Konsekvensbeskrivning

En hög andel av arbetet som utförs på IFO är lagstyrt med höga krav på kvalitet i alla delar av myndighetsutövning och beviljade insatser. Inom IFO finns också behovet av att vara ständigt beredda för akuta insatser som inte kan vänta, i vissa de-

lar kan man därför likna arbetet med ”blåljusverksamhet” utifrån tillgänglighet och beredskap.

Om vi inte erhåller ramökning för placeringskostnader barn och unga samt kostnader för försörjningsstöd så kan det bli nödvändigt att omfördela resurser från det förebyggande arbetet till myndighetsuppdraget, dessa åtgärder kan dock endast täcka en mycket liten del av kostnadsbehovet. Detta ligger heller inte i linje med kommande ny socialtjänstlags intentioner och bedöms också vara kostnadsdrivande på längre sikt.

Vid behov av budgetminskande åtgärder så är de enda tänkbara nedskärningarna inom IFO icke lagstyrda, uppsökande och förebyggande åtgärder såsom t. ex fältverksamheten och förebyggande föräldrastöd. Risken med dessa neddragningar är att behoven av de biståndsbedömda insatserna ökar på sikt om barn och föräldrar inte kan erhålla tidigt stöd i förebyggande syfte. Detta skulle också innebära minskad möjlighet till samverkan med barn och utbildningsförvaltningen, kultur och fritidsförvaltningen, polismyndigheten etc. gällande det gemensamma arbetet att stärka barn, unga och familjer i Vänersborg.

Personligt stöd och omsorg

Ekonomiska behov 2025

Personligt stöd och omsorg har ett beräknat underskott på 2 900 tkr inför 2025 och då avseende köpta platser SoL respektive LSS. Verksamhetens åtgärd kring detta är att vänta in beslut avseende det planerade nya LSS-boendet Lindås för att genom det kunna verkställa besluten i kommunen. Processen har dragit ut på tiden pga. ett flertal olika orsaker men först och främst för att det skett fördyringar i projektet varför det stoppades upp. I skrivande stund så är projektet åter i gång. Bedömningen är att inflyttning kommer ske under 2026. Utifrån detta så kommer PSO inför MRP 2026–2028 lägga fram ett behov av driftsbudget (personal och lokalkostnader). Vår bedömning idag är att PSO inte kommer kunna finansiera detta utifrån nuvarande budgetram varför budgetförstärkning kommer behövas motsvarande boendets totala driftskostnad. Vår bedömning idag är att etableringen av Lindås kommer medföra en kostnadsbesparing på cirka 9 000 tkr på helårsbasis då vi kan ta hem 3–4 externt köpta platser.

PSO har också en ombyggnation av ett boende på gång där bedömningen är att den kan påbörjas under 2025. Anledningen till denna ombyggnation är att boendet idag saknar personalutrymme. Behoven har förändrats sedan boendet startades upp varför detta behöver åtgärdas utifrån ett arbetsmiljöperspektiv. Initialt kommer det placeras 2 bodar för att lösa den akuta situationen.

Verksamhetsförändringar och ramanpassning

PSO har under 2023 genomfört de åtgärder som presenterades inför 2024. Vår bedömning utifrån vårt prognosarbete i februari 2024 är att vi fortsätter sänka våra personalkostnader i form av övertid och korttidsfrånvaro och att vi sänker våra kostnader avseende köpta platser. Vi kommer fortsätta hemtagning av externt köpta platser under 2024 vilket kommer medföra kostnadsbesparingar under 2024

och inför 2025. Vi har balans på boendeplatser. Sammanfattningsvis bedömer vi att utgångsläget inför 2025 är försiktigt positivt om det inte uppstår händelser som vi inte kan förutse idag.

Konsekvensbeskrivning

PSO fortsätter arbeta med personalens hälsa utifrån friskfaktorer med hjälp av HR och företagshälsovård. Vi fortsätter arbeta med att sänka vårt övertidsuttag. Om möjlighet inte finns att verkställa beslut om boende på hemmaplan påverkas verksamheten genom underskott gällande externa placeringar som kan leda till att ytterligare åtgärder i grundverksamheten behöver genomföras.

Arbete, Sysselsättning och Integration

Ekonomiska behov 2025

Daglig verksamhet

Inom verksamhetsområde Arbete, Sysselsättning och Integration har daglig verksamhet ett beräknat underskott på 2 714 tkr i prognos 2024. Behovet inför 2025 bedöms till 3 200 tkr.

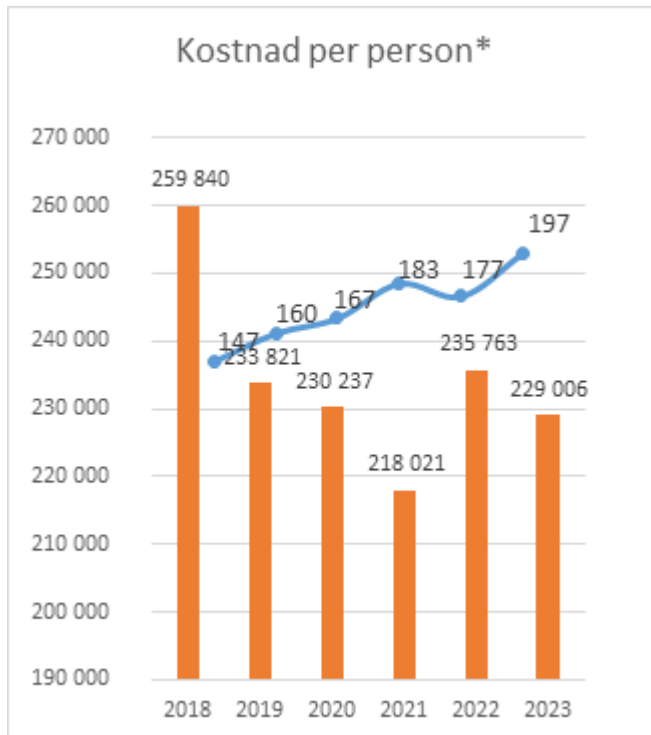
Förklaringen till underskottet är volymökningar. De senaste sex åren har antalet brukare med beslut om daglig verksamhet enligt LSS ökat med 34 % utan tillskott i ram. 2018 var antalet brukare 147 personer och motsvarande siffra 2023 är 197. Bara under 2023 har det tillkommit 24 nya beslut.

Underskottet kan framför allt härledas till 2022 då gränsen var nådd och varken personalresurser eller lokalytor räckte till. För att kunna verkställa fler beslut om daglig verksamhet var man tvungen att starta upp nya verksamheter. Detta innebar en ökad kostnad för personalresurser och lokalytor som ej rymdes inom ram. Då daglig verksamhet ej tillfördes medel för volymökningar 2022 gick verksamheten in med ett prognosticerat underskott på dryga 4 100 tkr 2023. För att minska underskottet omfördelades då en miljon kronor från AME:s budget till DV:s budget. Att underlåta att verkställa beslut har inte varit något alternativ då det är en lagstyrd verksamhet och vid icke verkställda beslut kan kommunen bli ålagd att betala vite vilket kan bli kostsamt. Då volymökningen av beslut på daglig verksamhet enligt LSS bidrar till att kommunens LSS-utjämningsbidrag ökar, kan det tyckas rimligt att ekonomiskt behov täcks av kommunens LSS-utjämningsbidrag och kostnader baserat på volymökning tillförsäkras socialnämnd med förvaltning. Detta behov lyftes både inför MRP 2023-2025 och 2024-2026.

När det gäller daglig verksamhet finns det en svårighet i att antalet brukare stadigt ökar utan att medel tillförs budgetram. Utmaningen de senaste åren har varit att ta emot fler personer med beslut inom befintlig ram och erbjuda dem en daglig verksamhet av god kvalitet.

Nu kan det konstateras att vi befinner oss i samma läge som 2022 då varken personalresurser eller lokalytor räcker till för att ta emot fler brukare. Neddragning av

personalresurser samt ökat antal brukare per heltidsanställd har medfört att bruttokostnaden per brukare minskat med 11 % sedan 2018.

Under 2024 tillkommer en årlig kostnad på 500 tkr för köp av extern plats på daglig verksamhet för två personer som har sin placering i annan kommun.

Arbetsmarknadsenheten

Arbetsmarknadsenheten beräknas ha budget i balans 2024 och beräknas klara sig inom budget 2025.

En åtgärd för att minska kostnaden för försörjningsstöd är att öka antalet arbetsmarknadsanställningar vilket AME inte har budget för. Detta kommer att innebära att AME kommer att gå med underskott på åtgärdsanställningar för att verka kostnadsdämpande på totalen. Det budgetanslag som finns hos förvaltningschef dämpar detta underskott.

Verksamhetsförändringar och ramanpassning

Verksamheten har under 2023 genomfört ett flertal verksamhetsanpassningar för att reducera budgetunderskott. Besparing gjordes i och med personalneddragning när två verksamheter inom daglig verksamhet avvecklades, Artfex och Torpen. Stängningen har inneburit att det har skett förtätning av brukare på övriga verksamheter och i detta en ökad arbetsbelastning för personalen.

Verksamhetschefs bedömning är att vi har nått så långt vi kan i verksamhetsanpassningar och att vi nu befinner oss i ett läge där vi kan bli tvungna att bemanna upp igen för att kunna verkställa nya beslut. Under rådande omständigheter med låg bemanning, brist på fysiskt utrymme och brist på lokaler som är anpassade för rullstolar och rollatorer, finns det inte utrymme för att verkställa nya beslut på dag-

lig verksamhet inom tre månader. Vilket kan få som konsekvens att kommunen får betala vite.

Konsekvensbeskrivning

Att personaltätheten inom daglig verksamhet har minskat får konsekvenser för såväl brukare som personal. Personalen har idag redan stora grupper och det kommer att bli än svårare att räkna till för den enskilde individen. Det kan leda till en försämrad arbetsmiljö med ökad sjukskrivning som följd.

Då Arbetsmarknadsenheten arbetar så gott som uteslutande med personer som uppbär försörjningsstöd kommer en verksamhetsanpassning få effekter på förvaltningens kostnader för försörjningsstöd. En verksamhetsanpassning bestående av neddragning av personalresurs inom arbetsmarknadsenheten innebär minskade möjligheter att motivera, rusta och matcha försörjningsstödstagare till utbildning, sysselsättning och arbete. Detta leder till minskade möjligheter till självförsörjning för den enskilde individen och kostnaderna för försörjningsstöd kommer att öka. Neddragning av arbetskonsulenter innebär att det kommer att fattas färre beslut om arbetsmarknadspolitisk åtgärd. Neddragning av arbetsledare inom de praktiska verksamheterna innebär minskade intäkter för arbetsträningsplatser.

En åtgärd för att minska kostnaderna inom daglig verksamhet är att samordna två - tre dagliga verksamheter inom samma lokal och att dessa är anpassade efter att ta emot rullstolsburna personer med högre omvårdnadsbehov då detta är svårt att möjliggöra i nuvarande lokaler. Genom samlokalisering kan de personella resurserna användas mer effektivt i samverkan samt att vi möjliggör att ta emot personer med nya beslut. En ytterligare åtgärd är att arbeta vidare utifrån metoden gällande stegförflyttning och se över hur verksamheten skulle kunna öka antalet företagsplatser.

Bidrag till inriktningsmålens målvärden

Nedan angivna inriktningsmål med tillhörande målvärden är de socialnämnden bedöms kunna ha störst inverkan på. Under respektive ruta anges nämndens bidrag till inriktningsmålens målvärden samt korta kommentarer.

Våra invånare ska ha mer jämställda och jämlika förutsättningar att påverka sina liv

Mått (KOLADA) %	Utgångsläge	Ambitionsnivå 2025	Ambitionsnivå 2027
Vuxna biståndsmottagare (18+ år) med långvarigt ekonomiskt bistånd, andel av befolkningen	1,5 (2022)	1,3	1,09 (2016 års nivå)

Kommentar: Resultatet för 2023 avseende detta nyckeltal presenteras i Kolada hösten 2024. Bedömningen är dock att vi för 2023 ligger i nivå med ambitionsvärdet som är satt till 1,3 för 2025, då antalet minskat det senaste året. Mot bakgrund av det bedömer förvaltningen att vi har ett bra utgångsläge för att möjliggöra målupp-

fyllelse för 2025. Vad gäller att nå ambitionsnivån för 2027 1,09 är detta mycket svårbedömt, särskilt med tanke på den stigande arbetslösheten och ökade svårigheter att få personer att gå över till rätt ersättningar inom socialförsäkringssystemet, bl.a. på grund av läkarbrist framför allt inom psykiatrin. Ytterligare en viktig åtgärd är olika former av bidragsanställningar där behov finns av ökad budget avseende den del av anställningskostnaden som åligger kommunen att bekosta.

Fler barn och unga uppnår bättre skolresultat och fullföljer sina studier

Mått (KOLADA) %	Utgångsläge	Ambitionsnivå 2025	Ambitionsnivå 2027
Ungdomar som är etablerade på arbetsmarknaden eller studerar 2 år efter slutförd gymnasieutbildning	82,6 (2021)	83,1 (rikssnitt 2021)	85,1 (grön 2021)

Kommentar: Utifrån förvaltningens perspektiv så är det svårt att bedöma om det finns någon trend i utvecklingen då det saknas uppgifter för 2022 och 2023. Det gör att det blir komplicerat att bedöma utvecklingen kopplat mot rådande konjunktur och prognos. Troligtvis så har det funnits en uppåtgående trend som har eller kommer att brytas p.g.a konjunkturen och en ökad ungdomsarbetslöshet. Samtidigt så kan antalet/andelen unga som studerar tendera att öka vid sämre konjunktur. Måttet avser ju både arbete och studier, och dessa kan med andra ord balansera varandra. Vad det gäller förvaltningens verksamhet och då framförallt AME, så möter vi främst ungdomar som inte har fullföljt sina studier och målet är att motivera dem tillbaka till studier.

Om ungdomen har fullföljt sina studier så kan den komma till oss om den har försörjningsstöd, men det är också en så begränsad del av alla ungdomar så vilken effekt vår verksamhet har på siffrorna nedan är svår att bedöma. Om en ungdom blir arbetslös efter fullföljda studier och skriver in sig på AF, så går hen i ungdomsgarantin efter 90 dagar och får en handlingsplan, tex rusta och matcha eller studiemotiverande orienteringskurs. De kommer sällan till oss, eftersom de allt som oftast inte är i behov av någon form av arbetsträning/förstärkt arbetsträning.

Det förvaltningen bedömer främst avgör målvärdet är faktorer som konjunktur, tillgång på utbildningsplatser, det lokala näringslivets förutsättningar och annat som vi som verksamhet/förvaltning har liten eller ingen påverkan på. Det förvaltningen kan bidra med kopplat till målvärderna är det arbetet vi genomför gentemot de ungdomar/unga vuxna som vi har kontakt med inom AME och inom IFO.

Vänersborgs kommun har en god service och hög effektivitet gentemot våra invånare och företag

Mått (KOLADA)	Utgångsläge	Ambitionsnivå 2025	Ambitionsnivå 2027
Brukarbedömning hemtjänst äldreomsorg - helhetssyn, %	82 (2023)	86 (rikssnitt 2022)	90 (nivå 2020)

Kommentar: Krav på ytterligare effektiviseringar i verksamheten kan komma att påverka brukarens upplevelse av kvaliteten i insatserna negativt. Med kvalitet här menas brukarnas möjlighet att kunna påverka när och hur insatserna ska ske och att det finns tillräckligt med insatstid. Då finns en risk att målvärdet i MRP 2025–2027 kopplat till förväntat resultat gällande brukarbedömning hemtjänst, helhetssyn % inte uppnås. Att nå målvärde 86, 2025 bedömer verksamheten utifrån de åtgärder som pågår realistiskt men ytterligare analys krävs gällande realismen i att nå målvärde 90, 2027 och kopplat till det vilka ytterligare åtgärder som krävs för att nå det.

Som ett ytterligare led i omställning nära vård blir fokus kvaliteten utifrån verksamhetens biståndsenhet och de biståndsbedömningar som görs. Beslutade vägledande nivåer påverkar utfallet av insatser och ska möta den enskildes behov av stöd. Handläggarna kan utifrån behov behöva ge mer tid under utredning och vid uppföljning av beslut åt den enskilde för att öka dess delaktighet, trygghet och självständighet. För att säkerställa hur måluppfyllnad än mer ska stärkas/säkras behöver handläggningen genomlysas utifrån att öka brukarnas upplevelse av att beslutet är anpassat efter behov.

Ambitionsnivån gällande målvärdet för 2027 är högre satt än socialnämndens förväntade resultat att förvaltningen ska nå minst rikssnitt i nationella jämförelser.

Våra medarbetare ska ges förutsättningar för ett friskt och hållbart arbetsliv

Mått (KOLADA) %	Utgångsläge	Ambitionsnivå 2025	Ambitionsnivå 2027
Hållbart medarbetarengagemang (HME) totalindex	79 (2023)	80	82
Sjukfrånvaro	9,3	8,7	8,1 (rikssnitt 2022)

Kommentar: Förvaltningens utgångsläge 2023 är 78 avseende HME och 11.2 avseende sjukfrånvaro. Aktiviteter pågår kopplat till båda måtten för att öka vårt HME som förvaltning och minska vår sjukfrånvaro.

Socialnämnden har formulerat förväntade resultat för 2024 och mandatperioden gällande att vi ska nå ett HME motsvarande 80 och en total sjukfrånvaro motsvarande 10 procent. Analyser av nuläget gällande HME är att det kräver mycket för att

få rörelse i resultaten då förvaltningen är stor.

Hemtjänsten har ett HME efter 2023 års undersökning som ligger över rikssnitt då rikssnittet är 76, särskilt boende äldre samt individ och familjeomsorgen ligger på rikssnitt som är 75 för särskilt boende och 79 för IFO. Personligt stöd och omsorg tillsammans med arbete, sysselsättning och integration ligger något lägre än rikssnitt kopplat till verksamhet LSS. Mot bakgrund av hur vi som förvaltning står oss utifrån rikssnitt kopplat till andra verksamheter är ambitionen att nå 80 hög men förvaltningen arbetar mot det.

På samma sätt mot att nå en total sjukfrånvaro på 10 procent. De analyser som förvaltningen gör är att mot bakgrund av att kommunens totala utgångsläge 2023 är 9,3 gällande sjukfrånvaro och vi då låg cirka två procentenheter över det är det realistiskt att förvaltningen kommer bidra till att kommunen kan nå målvärdet 8.1 2027 om vi når 10 procent, vilket är nämndens och förvaltningens ambition. Kopplat till önskad ambitionsnivå gällande HME bedömer förvaltningen att vi då ska nå 80 för att bidra till helheten. Det är som tidigare beskrivits en hög nivå mot bakgrund av rikssnittet för inriktningarna inom förvaltningen.

Socialnämnden

Inventarier

Verksamhet/Projekt, mnkr	2025	2026	2027	S:a
Administration	0,5	0,5	0,5	1,5
Ädreomsorg	4,5	4,5	4,5	13,5
Individ- och familjeomsorg	0,5	0,5	0,5	1,5
Omsorg om funktionshindrade	0,5	0,5	0,5	1,5
Arbete, sysselsättning och integration	0,3	0,3	0,3	0,9
S:a Utgifter inventarier	6,3	6,3	6,3	18,9

Kommentarer till inventarieanslag:

Socialnämnden har behov av återinvesteringar i möbler, hjälpmedel och andra inventarier. Driftskostnader för detta täcks inom ram.

§ 58

Fastighetsinvesteringar inom socialnämnden 2025-2027- komplettering gällande fastighetsinvestering på Snödroppsvägens gruppbostad

SOC 2023/234

Beslut

Socialnämnden godkänner fastighetsinvestering kopplad till ombyggnation på Snödroppsvägens gruppbostad och därtill hyreskostnad. Renoveringen omfattar ombyggnation av befintlig byggnad till personalutrymme samt separat förrådsbyggnad på tomten. Internhyran ska hanteras inom ram.

Sammanfattning av ärendet

Snödroppsvägens gruppbostad har i dagsläget inget utrymme för rast och vila för sin personal som arbetar på boendet. Tidigare har man löst detta problem genom att inhysa personalen i en av lägenheterna på boendet som under en period stått outhyrd. När nu verksamheten ser ett ökat behov och då också kö till våra gruppbostad tog man beslut om att lägenheten i stället skulle hyras ut. Personalen har under en period endast haft tillgång till kontorsrum för både arbete, lunchrum och vila för nattpersonal.

Förvaltningen i egenskap som arbetsgivare har ett ansvar utifrån arbetsmiljö att tillhandahålla tillräckligt med utrymme för rast och vila. Enhetschef för boendet har fått motta flertalet KIA-rapporter samt haft samtal med Kommunal om den situation som råder för personalen.

Det är mot denna bakgrund som samtal inletts med Samhällsbyggnadsförvaltningen om att bygga om befintligt förråd i bostaden till ett personalutrymme samt därtill bygga en förrådsbyggnad för placering på tomten. Renoveringen och förrådsbygget ska enligt beräkningar från Samhällsbyggnad kosta ca 2 235 tkr, 1 800 tkr för renovering och 435 tkr för tillbygge av förråd.

Prognosen om 2 235 tkr innebär en hyreskostnad om 148 tkr/år och beräknas hanteras inom nuvarande ram.

Beslutsunderlag

- Socialförvaltningens tjänsteskrivelse, daterad 2024-03-19

Sändlista

Kommunfullmäktige
Samhällsbyggnadsnämnden

Protokoll från Vänersborgs kommun

Socialförvaltningens samverkansgrupp (FSG), torsdag 3 april 2024

Tid 13:15-14:30

Plats: Konferensrum Vänersborg, Kommunhuset

Sekreterare

Jonas Rickardsson

Signering

Ordförande Karin Hallberg

Justerare Stefan Hansson, Kommunal
 Annette Blidsell, Vision
 Maria Melcker, Fysioterapeuterna och Sveriges arbetsterapeuter
 Robert Wendel, SSR
 Kicki Bergqvist, Ledarna
 Maria Larsen, Vårdförbundet

Närvarande

Representanter personalorganisationerna

Annette Blidsell, Vision
Anna-Maria Gustafsson, Kommunal
Stefan Hansson, Kommunal
Maria Melcker, Fysioterapeuterna och Sveriges arbetsterapeuter
Robert Wendel, SSR
Kicki Bergqvist, Ledarna
Maria Larsen, Vårdförbundet

Representanter arbetsgivare

Karin Hallberg, förvaltningschef
Åsa Turesson, verksamhetschef Individ- och familjeomsorgen (IFO)
Maria Sundvall Möller, verksamhetschef Vård och omsorg (VoO)/Särskilda boenden SÄBO
Anna Cederlund, verksamhetschef Vård och omsorg (VoO)/Hemtjänst
Anette Karlsson, verksamhetschef Vård, stöd och utredning (VSU)
Kristina Wallstedt, verksamhetschef Kvalité och utveckling (KoU)
Jeanette Sjölund, verksamhetschef Administrativa avdelningen
Peter Martinsson, verksamhetschef Personligt stöd och omsorg (PSO)

Ej närvarande

Ulrika Gardtman, verksamhetschef Arbete, sysselsättning och integration (ASI)
Vakant, Akavia

2024-04-03

Dagordning

Inför dagens punkt som är information och dialog om MRP har gruppen fått material utsänt kring socialförvaltningens verksamhet, målvärden kopplat till inriktningsmålen samt beskrivning av de ekonomiska behov som ses inför 2025–2027.

Justering

Justering sker manuellt.

Mål och resursplan (MRP)

Karin Hallberg presenterar ett bildspel med information och en sammanfattning av *Mål- och resursplan (MRP) 2025–2027*. MRP har skickats ut till samtliga deltagare i skyddskommittén för att föra dialog om innehållet och vilka behov som finns inom Socialförvaltningen. Förslag till åtgärder ska lyftas till Socialnämndens presidie.

Socialförvaltningen har behov av 57 200 tkr inför 2025. Behoven inom förvaltningen ser kortfattat ut enligt följande:

- Individ och familjeomsorg 44 000 tkr fördelat på 12 500 tkr försörjningsstöd och 31 500 tkr placeringar barn och unga.
- Arbete, sysselsättning och integration 3 200 tkr till daglig verksamhet LSS.
- Äldreomsorg (hemtjänst, särskilt boende och vård, stöd och utredning) 10 000 tkr volymökningar samt omställning till god och nära vård.

För att klara finansiering inom ram gällande försörjningsstöds kostnader föreslår förvaltningen följande åtgärder:

- Föreslås åtgärden att inleda genomlysning/utredning av vad som ytterligare kan göras för att vända den negativa utvecklingen av antalet orosanmälningar och placeringar för att på så sätt minska kostnaderna för placeringar barn och unga inom IFO.
- Föreslås åtgärden att fortsätta samarbetet med AME och andra parter för att minska kostnaderna för försörjningsstöd inom IFO.
- Att dels samlokalisera två eller tre verksamheter inom daglig verksamhet LSS för att effektivisera lokalytor och personalbemanning, dels att stärka metodiken gällande stegvis förflyttning genom att se över om fler externa platser på företag kan utformas.
- Att fortsatt pausa heltid som norm under 2025 samt att fortsätta dialogen med regionen kring kostnadsansvaret för vård kopplat till trakeostomi/hemventilator.

Dialog sker i skyddskommittén och arbetet med frisk-och riskbedömning med handlingsplan

Utdragsbestyrkande

2024-04-03

kommer att påbörjas på förvaltningens samverkansgrupp (FSG) den 11 april.

Övriga frågor

Kicki Bergqvist, Ledarna, framför en fundering kring hur Vänersborgs kommun tolkar uträkning av dygns- och veckovila vid delade turer. Det förmedlas att tolkningen görs på olika sätt inom olika kommuner och att denna fråga är viktig att se över för att säkerställa att arbetsgivaren inte förhåller sig till regelverket på missgynnsamt sätt. Frågan tas med till förvaltningens HR-partners som håller på att reda i frågan.

Stefan Hansson, Kommunal, återkopplar på det ställningstagandet som förvaltningen avser att ta gällande att fortsätta *pausa heltid som norm*. Kommunal betraktar detta som ett stort steg tillbaka ur ett större moraliskt perspektiv. Att fortsätta pausa heltid som norm drabbar medarbetare ekonomiskt när det kommer till försörjning och pensioner, vilket Kommunal inte kan stå bakom. Karin besvarar uttalandet genom att bekräfta att åtgärden inte är optimal utifrån ett moraliskt perspektiv, men att den bedöms nödvändig utifrån de ekonomiska ramar som arbetsgivaren är skyldig att förhålla sig till. Alternativ till denna åtgärd är att avveckla ett äldreboende alternativt sänka personaltäteten ytterligare, vilket förvaltningens ledningsgrupp bedömt vara orealistiska åtgärder. Samtliga personalorganisationer delar Kommunals bild men påtalar en förståelse för att arbetsgivaren behöver ta till de åtgärder som är möjliga för att hantera de ekonomiska utmaningar som förvaltningen står inför.

Nästa LSG

Nästa FSG-möte är bokat torsdagen den 11 april kl. 13.15, lokal Djupedalen, Kommunhuset, ev. digitalt via Teams.

Avslut

Ordförande avslutade mötet och tackade för visat intresse.

Vid protokollet:

Jonas Rickardsson

Justeras för arbetsgivaren:

Karin Hallberg

Justeras för arbetstagarparterna:

Utdragsbestyrkande

2024-04-03

**För Fysioterapeuterna och
Sveriges arbetsterapeuter:**

Maria Melcker

För Kommunal:

Stefan Hansson

För SSR:

Robert Wendel

För Vårdförbundet

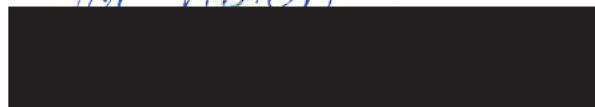
Maria Larsen

För Ledarna

Kicki Bergqvist

För Vision

Annette Blidsell

Utdragsbestyrkande

Reservation

Vänsterpartiet förstår förvaltningens sätt att presentera och försöka lösa dilemmat där behoven överstiger anvisad budgetram med 57 200 tkr inför 2024, dvs att kunna lägga en budget inom den budgetram som kommunstyrelsen har bestämt. Vi har all respekt för detta arbete, men kan i nuläget inte ställa oss bakom besparingsförslagen.

Vi anser att politiken har ett ansvar att fånga upp de signaler som förvaltningen så tydligt beskriver, det vill säga att socialnämnden behöver mer resurser för att klara verksamheten såsom den är uppbyggd idag samt möta de ökade behoven hos invånarna. Förvaltningen beskriver i sina underlag att höja ambitionsnivå är svårt att sja om, då det nu gäller "anpassningar" för att klara vår lagstyrda verksamhet och i flera fall inte riskera vite. Detta signalerar allvar kring resursbehoven.

Samtidigt har staten och regionen gett kommunerna nya och utökade uppdrag. Bland annat höjdes riksnormen för försörjningsstöd för 2023, allt fler uppdrag blir lagstadgade, nya krav kring en god och nära vård. En ny socialtjänstlag träder i kraft under 2025 där en stor del handlar om att förstärka det förebyggande arbetet. Kompetensförsörjning och kvalitetssäkring är stora utmaningar framöver då behoven framförallt hos den äldre och yngre befolkningen ökar, däribland aktuella volymökningar gällande LSS beslut och placeringar av barn och unga.

Den anvisade budgetram som socialnämnden tilldelats kommer inte att räcka till för de ökade kraven och behoven. Flera av föreslagna besparingsåtgärderna är som beskrivs i konsekvensanalysen kontraproduktiva och kommer med stor sannolikhet på sikt leda till kostnadspådrivningar och kan få förödande konsekvenser på både lång och kort sikt såväl ur ett medarbetarperspektiv som ur ett brukarperspektiv. Frågan bör lyftas hur resurser kan omfördelas inom hela kommunens verksamhetsområde för att kommunen och socialförvaltningen ska klara välfärdsuppdraget ekonomiskt. Även de fackliga företrädarna uttrycker att det måste ges rimliga förutsättningar att upprätthålla en säker arbetsmiljö.

Besparingsåtgärd nr 4, att fortsätta pausa heltid som norm, som innebär att fortsatt rasera flera års arbete i förvaltningen för en bättre arbetsmiljö, vore dessutom förödande för jämställdheten och är moraliskt anmärkningsvärt. Att fortsätta pausa detta arbete innebär precis som Kommunal beskriver i sitt yttrande försämrade arbetsförhållanden, minskad attraktionskraft som arbetsgivare, tappad kompetens, kvaliteten påverkas, personalomsättningen och sjukskrivningar riskerar att öka, upplevelser och tryggheten hos vårdtagare försämras och det kommer bli allt svårare att kunna leva på sin lön som undersköterska. Att ta bort möjligheten till heltid går helt emot SKR:s riktlinjer. Vänsterpartiet anser detta vara hot mot jämställdheten och en kvinnofientlig åtgärd, då detta i huvudsak drabbar kvinnor.

Att föreslå denna åtgärd då förvaltningen står inför ett läge där det råder brist på kompetens och personalresurser med en ökande personalomsättning och höga sjukskrivningstal över rikssnitt, ser vi som väldigt olyckligt. Vi är även likt de fackliga företrädarna kritiska till att förvaltningen inte kunnat tala om hur mycket som sparats på denna åtgärd, eller hur mycket som förväntas sparas vid en fortsatt paus. Vi ser också med stor oro på att en paus som förlängs allt mer rör sig mot en permanent åtgärd, där det blir

allt svårare att återgå till rätten till heltid.

Besparingsåtgärd nr 1, att utreda vad som kan göras för att minska kostnaderna för placeringar av barn och unga inom IFO och den negativa utvecklingen av antalet orosanmälningar, ser vi inte logiken i hur detta skulle vara kostnadsdämpande. Då en utredning med största sannolikhet kommer landa i vad den nya socialtjänstlagen pekar på och förpliktar, dvs att arbeta mer med det förebyggande och uppsökande arbetet. Detta kommer inledningsvis att krävas mer resurser.

Besparingsåtgärd nr 3, att samlokalisera fler verksamheter inom daglig verksamhet för LSS. Detta tror Vänsterpartiet är fel väg att gå utifrån dialog med personal, brukare, verksamheterna och aktuell forskning. Större enheter motverkar att kunna arbeta på individnivå och möta de olika behoven, vilket gör det svårare att även arbeta med stegförflyttning och förbereda för extern placering.

Något att åter lyfta gällande omfördelning av resurser är att då volymökningen av beslut på daglig verksamhet enligt LSS bidrar till att kommunens LSS-utjämningsbidrag ökar, håller vi med förvaltningen att det vore rimligt att ekonomiska behov täcks upp av del av detta bidrag. Istället för att som konsekvens behöva skära ner på andra verksamheter. Det är olyckligt att förvaltningen, trots påpekande under flera år, inte fått gehör för detta.

Gällande försörjningsstöds kostnader, **besparingsåtgärd nr 2**, som är förknippat med arbetsmarknadspolitik, integrationspolitik samt förändrade regelverk och organisering hos Försäkringskassa och Arbetsförmedling, vilket till stora delar ligger utanför socialförvaltningens kontroll. Så är det kommunstyrelsen som är ansvarig för arbetsmarknadsenheten men Socialförvaltningen som är utförare, därför kan det inte vara enbart socialförvaltningens ansvar att klara dessa kostnader, vilket också upprepas år efter år.

Att ett gemensamt arbete startats inom kommunens organisation "att gå från försörjningsstöd till yrkesliv" är nödvändigt. Men innan vi kan se tillräcklig med positiva effekter behöver frågan lyftas till kommunstyrelse och kommunfullmäktige om hur finansieringen långsiktigt ska lösas men samtidigt inför MRP 2025-2027 på ett sätt som inte kostnadsbelastar socialförvaltningen, med ständiga neddragningar för andra målgrupper eller försämrad arbetsmiljö som konsekvens. Budgetförstärkningar anser vi därför behöver ske, annars är det inte möjligt att få en budget i balans i denna del, precis som det inte heller varit under flera år tillbaka i tiden.

Kommunfullmäktiges inriktningsmål gällande socialnämndens verksamhet och flera förväntade resultat kommer inte att kunna uppfyllas med den föreslagna budgettilldelningen. Vilket med stor sannolikhet kommer påverka övrig kommunal verksamhet till det sämre. Utifrån denna bakgrund instämmer Vänsterpartiet i Kommunals yttrande gällande åtgärdsförslagen som innebär försämrad arbetsmiljö och socialförvaltningens konsekvensbeskrivning och bedömning att socialnämnden behöver tillföras ytterligare budget för att klara verksamheten såsom den är uppbyggd idag.

Ida Hildingsson (V) 2024-04-16

Protokoll från Vänerns kommun

Socialförvaltningens samverkansgrupp (FSG), torsdag 11 april 2024

Tid 13:15-16:00

Plats: Konferensrum Djupedalen, Kommunhuset

Sekreterare

Jonas Rickardsson

Justering

Ordförande Karin Hallberg

Justerare Stefan Hansson, Kommunal
 Annette Blidsell, Vision
 Maria Melcker, Fysioterapeuterna och Sveriges arbetsterapeuter
 Robert Wendel, SSR
 Kicki Bergqvist, Ledarna
 Maria Larsen, Vårdförbundet

Närvarande

Representanter personalorganisationerna

Annette Blidsell, Vision
Stefan Hansson, Kommunal
Maria Melcker, Fysioterapeuterna och Sveriges arbetsterapeuter
Robert Wendel, SSR
Kicki Bergqvist, Ledarna
Maria Larsen, Vårdförbundet

Representanter arbetsgivare

Karin Hallberg, förvaltningschef
Anna Cederlund, verksamhetschef Vård och omsorg (VoO)/Hemtjänst
Jeanette Sjölund, verksamhetschef Administrativa avdelningen
Ulrika Gardtman, verksamhetschef Arbete, sysselsättning och integration (ASI)

Övriga närvarande

Jonas Rickardsson, sekreterare

Ej närvarande

Christina Jansson, Kommunal
Peter Martinsson, verksamhetschef Personligt stöd och omsorg (PSO)
Anette Karlsson, verksamhetschef Vård, stöd och utredning (VSU)
Kristina Wallstedt, verksamhetschef Kvalité och utveckling (KoU)
Åsa Turesson, verksamhetschef Individ- och familjeomsorgen (IFO)
Maria Sundvall Möller, verksamhetschef Vård och omsorg (VoO)/Särskilda boenden SÄBO

Vakant, Akavia

2024-04-11

Dagordning

Godkännande av dagordning.

Justering

Justering sker manuellt då protokollet behöver justeras omedelbart för att läggas som beslutsunderlag till socialnämnden 2024-04-16 när Mål- och resursplan behandlas.

Föregående möte

Föregående mötesprotokoll läggs till handlingarna.

Mål- och resursplan (MRP)

Karin Hallberg går igenom inriktningsmålen målvärden för Vänersborgs kommun samt beskriver uppskattat utgångsläge och ambitionsnivå. Uppsatta budgetramar för socialförvaltningen presenteras och förklaras för att tydliggöra vilket ekonomiskt behov som finns inom varje verksamhet. Mot denna bakgrund genomförs en risk- och friskanalys.

Utifrån de åtgärdsförslag som presenteras är samtliga personalorganisationerna eniga om de förslag som presenterats förutom åtgärden att pausa heltid som norm.

Beslut:

De åtgärdsförslag som presenterats kommer lyftas vidare till

Frisk- och riskanalys angående åtgärdsförslag att fortsätta pausa heltid som norm

Risk- och friskanalys bifogas till protokoll.

Övriga frågor

Yttrande från Kommunal bifogas till protokoll.

Nästa LSG

Nästa FSG-möte är bokat torsdagen den 16 maj kl. 13.15, lokal Brålanda, Kommunhuset, ev. digitalt via Teams.

			Utdragsbestyrkande
--	--	--	--------------------

2024-04-11

Avslut

Ordförande avslutade mötet och tackade för visat intresse.

Vid protokollet:

Jonas Rickardsson

Justeras för arbetsgivaren:

Karin Hallberg

Justeras för arbetstagarparterna:

**För Fysioterapeuterna och
Sveriges arbetsterapeuter:**

Maria Melcker

För Kommunal:

Stefan Hansson

För SSR:

Robert Wendel

För Vårdförbundet

Maria Larsen

För Ledarna

Kicki Bergqvist

För Vision

Annette Blidsell

Utdragsbestyrkande

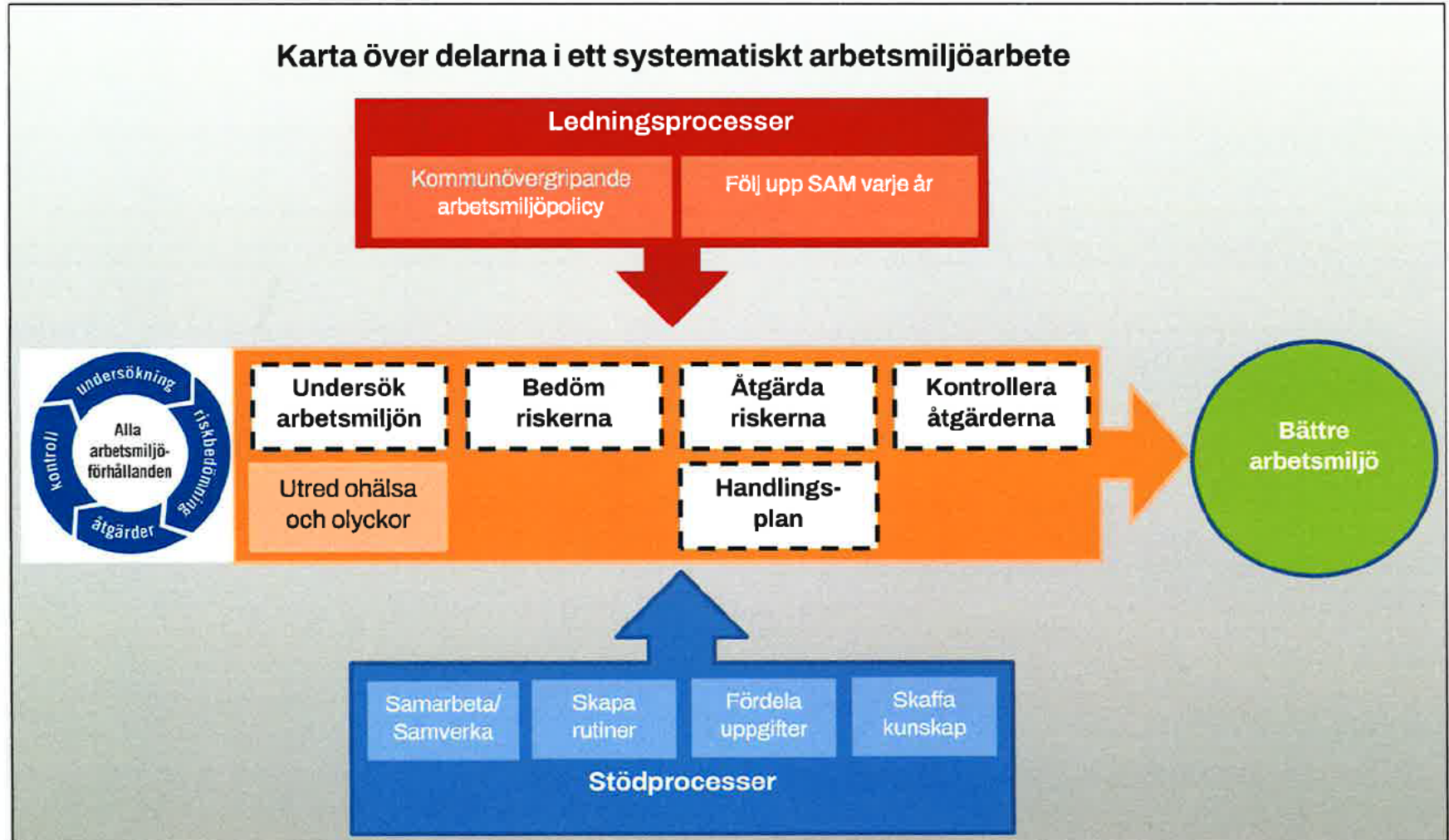

Friskfaktorer och riskbedömning med handlingsplan

Med hjälp av formuläret arbetar du med dom streckade aktiviteterna i SAM-kartan

Stödmaterial:
[Checklistor för att undersöka arbetsmiljön vid en arbetsmiljöond](#)

Arbetsmiljöverket informerar om [riskbedömning vid förändring av verksamhet](#)

Fördelar med och riskbedömning vid tillfällig eller stadigvarande ändring av verksamheten

Protokoll arbetsmiljöromd (skyddsromd)

Förvaltning/verksamhet Socialförvaltningen	Datum 2024-04-11
Beskrivning Riskbedömning inför MRP 2025–2027	Version
Deltagare FSG Socialförvaltningen	

Fördelar med förändringen av verksamhet / Friskfaktorer i arbetsmiljön (arbetsmiljöromd)

Arbetsmiljöområde	Fördelar med förändringen / Identifiera friskfaktorer	Insats för att behålla/stärka det positiva	Ansvarig	Klart när?	Kontroll utfört. Datum.	Har åtgärden gett den effekt ni önskade?
Genomlysning utredning hur vi kan ta oss an placeringskostnader inom IFO	Blir ingen besparing i annan verksamhet.					
Samlokalisera två eller tre mindre Dagliga verksamheter	Kan leda till bättre och anpassade fysiska lokaler.					
Samlokalisera två eller tre mindre Dagliga verksamheter	Fler kollegor i arbetsgruppen på ev. berörd enhet.					
Samlokalisera två eller tre mindre Dagliga verksamheter	Minimerar risken att neka personer om det inte finns tillräckligt med personal.					

Konsekvens om risk inträffar	Konsekvens X Sannolikhet = Risk			
Allvarlig påverkan på hälsan (dödsfall eller livslånga men)	4	8	12	16
Betydande påverkan på hälsan	3	6	9	12
Måttlig påverkan på hälsan	2	4	6	8
Viss påverkan på hälsan	1	2	3	4
Sannolikhet att risk inträffar	Liten sannolikhet (vid enstaka händelser)	Måttlig sannolikhet (några gånger per år)	Stor sannolikhet (några gånger i månaden)	Mycket stor sannolikhet (flera gånger i veckan)

Utgå från denna riskkarta när du bedömer varje risk: låg, medel eller hög.

Risker vid förändring av verksamhet / Risker i arbetsmiljön (arbetsmiljörund)

Arbetsmiljöområde	Problem nr	Identifiera risk	Låg risk	Medel risk	Hög risk	Åtgärd	Ansvarig	Klart när?	Kontroll utfört. Datum.	Har åtgärden gett den effekt ni önskade?
Pausa arbetet med heltid som norm		Ökade svårigheter att rekrytera kan leda till stress hos medarbetare och chefer.			9	<i>AG-perspektiv</i> Öka attraktiviteten på olika sätt, t.ex lägga bra schema. Avsaknad av schemamodul i personalsystemet försvårar arbetet varför en åtgärd behöver vara att se över anskaffning av sådant system.				
Pausa arbetet med heltid som norm		Risk att tid för kompetens- och kvalitetsutveckling minskar, vilket kan leda till arbetsmiljöbrister	2			<i>AG-perspektiv</i> Arbetsmiljöarbetet behöver prioriteras, t ex ergonomiutbildningar.				
Pausa arbetet med heltid som norm		Risk att möjligheten att täcka upp frånvaro minskar då scheman läggs mer effektivt, vilket kan skapa stress och ökad arbetsbelastning	4			<i>AG-perspektiv</i> Nära samarbete mellan verksamheterna och bemanningsenheten för att täcka upp vid frånvaro. Nyorientering i nära samarbete gällande bemanningsenhetens roll kopplat till nytt arbetssätt och dygnsvila.				
Samlokalisera två eller tre mindre Dagliga verksamheter		Förändring i organisationen. Kan leda till stress för medarbetare och även till brukare.	3			Viktigt med information och dialog och erbjudande av stöd.				
Samlokalisera två eller tre mindre Dagliga verksamheter		Mindre attraktiv arbetsplats för brukare vilket kan leda till en högre arbetsbelastning för andra verksamheter, t.ex. personlig assistans och boende.	3			Gör en risk- och friskanalys på enhetsnivå och LSG-nivå.				

Sammanställt av: [Redacted] Namnförtydligande: Karin Hallberg Datum: 2024-04-11
Karin Hallberg, Förvaltningschef

Justerat av: [Redacted] Namnförtydligande: Stefan Hansson Datum: 2024-04-11
Stefan Hansson, Kommunal

[Redacted] Namnförtydligande: Maria Melcker Datum: 2024-04-11
Maria Melcker, Fysioterapeuterna och Sveriges arbetsterapeuter

[Redacted] Namnförtydligande: Robert Wendel Datum: 2024-04-11
Robert Wendel, SSR

[Redacted] Namnförtydligande: Kicki Bergqvist Datum: 2024-04-11
Kicki Bergqvist, Ledarna

[Redacted] Namnförtydligande: Maria Larsen Datum: 2024-04-11
Maria Larsen, Vårdförbundet

[Redacted] Annette Blidsell 2024-04-11
Vision

Kommunal.

Vänersborg 240411

Yttrande gällande åtgärdsförslag MRP 2025-2027

Heltid som norm är en överenskommelse med SKR och Kommunal för att säkerställa heltidsanställningar inom välfärden. Heltidsarbete är avgörande för att kunna trygga välfärdens stora behov av kompetens och för att öka jämställdheten i samhället. Som ger en ekonomisk trygghet, bättre pension och en god arbetsmiljö.

Då det är paus på heltid som norm under 2024 och kommunal inte fått uppgifter om hur mycket förvaltningen har sparat på detta. Eller vad arbetsgivaren kommer att spara på förslaget som ligger nu, att fortsätta pausa. Allt kan inte räknas i kronor och ören. Vad tappar man i kompetens, för att personalen väljer andra arbetsgivare eller vad kostar sjukskrivningen då mindre antal personal skall göra allt mer?

Detta förslag på åtgärd går tvärt emot Vänersborgs kommuns vision, som ska vara attraktiv och hållbar i alla delar, hela livet.

Då vi ser att arbetsgivaren i Vänersborgs kommun inte kommer att leva upp till:

Arbetsmiljölagens ändamål och tillämpningsområde, samt AFS 2015:4 OSA

1§ Syftet med föreskriften är att främja en god arbetsmiljö och förebygga risk för ohälsa på grund av organisatoriska och sociala förhållanden i miljön.

Utifrån ovanstående anser ~~inte~~ kommunal att de förslag till åtgärder som socialförvaltningen föreslår, kommer Vänersborgs kommun inte att kunna bedriva en säker arbetsmiljö.

Kommunal ställer sig därför oeniga till socialförvaltningens förslag om åtgärder att få budget i balans. Kommunal ställer sig bakom arbetsgivarens konsekvensbeskrivning som finns i bilaga i MRP till socialnämnden.

Stellan Hansson

Christina Jansson